İŞKUR

2015

ELAZIĞ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ELAZIĞ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2015)

Raporu Hazırlayanlar

Mustafa GÜNGÖR
İş ve Meslek Danışmanı

Muhammed Sadettin GÜLER
İş ve Meslek Danışmanı

Yunus GÜRBÜZ
İş ve Meslek Danışmanı

Servet KAYACI
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Ülkelerin sahip oldukları işgücünün durumu ve niteliği o ülkelerin ekonomik gelişimlerinin temel göstergelerinden biridir. Ülkeler sahip oldukları insan kaynaklarını en etkin şekilde üretime yönlendirebilmelidir. Aksi takdirde önemli derecede sosyal ve ekonomik maliyet yüklenmek zorunda kalırlar. Bu açıdan bakıldığında işsizlik sorunu, sadece gelişmekte olan ülkelerin değil, gelişmiş ülkelerin de üstesinden gelmek zorunda olduğu bir sorundur. Günümüz ekonomileri bir takım ekonomik düzenlemelerle bu sorunu çözmeye çalışırlar. Bu çözümlemeler yapılırken işgücü piyasasının özellikleri ve işsizliğin nedenleri iyi analiz edilmelidir.

Teknolojide yaşanan değişimler yani; insan emeğiyle yapılan işlerin artık makinalar yardımıyla yapılması, işgücü piyasasının buna ayak uyduramaması, hızla artan nüfus artışı ve ülkelerin istihdam alanları oluşturamaması işsizliğin nedenleri arasında sayılabilir.

Türkiye'de işsizlik sorununun çözümünde uygulanacak ekonomi politikaları oluşturulurken işsizliğin nedenleri, işgücü piyasasının analizleri göz önünde bulundurulmalı ve ona göre politikalar oluşturulmalıdır. İşgücü piyasasının analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR İçin değil, sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Tüm bu hususlar çerçevesinde oluşturulacak politikalara yön vermek amacıyla 2015 yılı 'İşgücü Piyasası Analiz Çalışması' yapılmıştır. Bu çalışmayla önümüzdeki dönemde sektörler itibariyle ihtiyaç duyulması öngörülen insan gücü planlamasıyla geleceğe yönelik politikalarda sektörlerde ne tür elemana ihtiyaç olduğu netlik kazanacaktır. Bu çalışmayla birlikte, Elazığ ilinde hangi meslekte, hangi beceride, hangi eğitim düzeyinde ne kadar elemana ihtiyaç vardır?' sorusu cevap bulacaktır.

Bu amaçla hazırlanmış olan Elazığ İşgücü Piyasası Analiz Çalışmasında emeği geçen Elazığ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyelerimize, verilerin derlenmesine katkı sağlayan tüm kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına işsizlikle mücadelede vermiş olduğu katkılardan dolayı teşekkür eder, mevcut çalışmanın Elazığ İşgücü Piyasasına katkı sağlamasını dilerim.

Murat ZORLUOĞLU
Elazığ Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesiyle işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik bir çok kamusal hizmet sunmaktadır. Bu hizmetlerin başında işgücü piyasası bilgi hizmetleri çerçevesinde işgücü piyasasına ilişkin verilerin değerlendirilmesi analizleri ve kullanıcılara rapor halinde sunulması gelmektedir.

Son yıllarda özellikle istihdam kurumlarının faaliyetlerinin yoğunlaştığı bir fonksiyon olarak işgücü piyasası bilgi hizmetleri ön plana çıkmaktadır. Bunun en önemli nedeni diğer piyasalar gibi işgücü piyasasında doğru bilginin zamanında tüm taraflara ulaşmasıyla daha etkin çalışabilmesidir. Diğer bir nedeni ise bilgi teknolojilerindeki gelişmeyle birlikte bilgilerin çok kolay ve hızlı bir şekilde dağılabilmesi neticesinde kullanıcıların bu tür bilgilere kolayca ulaşımının mümkün olması ve işgücü piyasası bilgilerine olan talebin artmasıdır.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı 16 Mart-30 Nisan aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 132.034 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışılmıştır. Bu işyerlerinin 103 bin 390 tanesinden cevap alınmıştır. İlimizde bu kapsamda 1.348 işyeri tespit edilmiş ve 1.204 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu rapor 2015 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Abdullah BALCI
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER v
TABLO LİSTESİ vi
ŞEKİL LİSTESİ ix
KISALTMALAR x
YÖNETİCİ ÖZETİ xi
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 3
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 3
İŞKUR GÖSTERGELERİ 5
KAYITLI İŞSİZ 5
AÇIK İŞLER 6
İŞE YERLEŞTİRMELER 7
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 9
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 10
İKİNCİ BÖLÜM 12
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
AMAÇ VE YÖNTEM 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 13
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 55
İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ 72
SONUÇ 79
KAYNAKÇA 81
EKLER 82
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 82
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 89
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 91
Ek 4- Ek Tablolar 99
EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri ELAZIĞ 100

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 3
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı 6
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 7
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı 9
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*) 10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*) 10
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*) 11
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı 14
Tablo 9: Elazığ'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 16
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 18
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 20
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları 21
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar 22
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 23
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 23
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler 24
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı 25
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 26
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı 29
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları 32
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları 34
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 35
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 36
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 37
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 38
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 39
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 41
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 42

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları 42
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları 43
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 43
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 44
Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 44
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 45
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 46
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı 46
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 51
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 51
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 52
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 52
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 53
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 54
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 54
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 55
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 57
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı 58
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler 60
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 65
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 66
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 67
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 69
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 70
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 72

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları 73
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 74
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek..... 75
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler 76
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 77
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 78

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 4
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı 5
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş 7
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete İş ve Meslek DanışmanıGöre İşe Yerleştirme 8
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 17
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 18
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar 19
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları 26
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı 27
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı 28
Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri 31
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları 33
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı 35
Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı 40
Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi 50
Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 56
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı 59
Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 61
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 62
Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 63
Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 68
Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 70
Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 71

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasası araştırmaları işgücü piyasasında meydana gelen değişme ve gelişmeleri izlemek üzere yapılan çalışmalardır. İşgücü piyasası analizlerinin yerel ve ulusal düzeyde yoğunlaşması farklılıkların daha iyi anlaşılması ve çözüm önerilerinin somutlaştırılmasına katkı sağlamaktadır. Buna bağlı olarak işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan meslekleri belirlemek ve bu mesleklerde istenen becerileri tespit etmek, sonraki dönemlerde istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekleri tahmin etmek temininde güçlük çekilen meslekleri tespit etmek de işgücü piyasası araştırmalarının ana amaçlarındandır.

Elazığ işgücü piyasasına ilişkin durumu gerek güncel verilerle gerek Türkiye verileriyle karşılaştırarak yerel ve ulusal düzeyde kapsamlı bir değerlendirme amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Elazığ İşgücü Arz Analizinde kullanılan TUİK'in İl Düzeyindeki Verileri ve İŞKUR İl Verileri hakkında genel bilgiler:

İl düzeyindeki temel işgücü göstergelerine baktığımızda işgücüne katılım oranı 2008-2013 yılları arasında sürekli bir artış göstermektedir. Yine aynı şekilde istihdam oranı da buna paralel olarak bir artış göstermektedir. Bununla birlikte işsizlik oranlarında yıllara göre belirgin aralıklarla bir azalma olmuştur.

Elazığ ili işe yerleştirme verilerinde 2014 yılında ilk sırayı Beden İşçisi (Genel) ve 2015 yılında ise Haziran ayı sonu itibariyle ilk sırayı Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri almıştır.

2015 Ocak-Haziran döneminde işverenlerce talep edilen mesleklerde ilk üç sırayı; 1.302 kişi ile Beden İşçisi (Temizlik), 1.189 kişi ile Beden İşçisi (Genel), 534 kişi ile Ön Muhasebeci meslekleri almaktadır.

Elazığ ili 2015 yılı Ocak-Haziran dönemi mesleklere göre işe yerleştirme verilerinde 1.484 kişi ile Beden İşçisi (Temizlik), 887 kişi ile Beden İşçisi (Genel), 477 kişi ile Temizlik Görevlisi (Hastane) ilk 3 sırayı oluşturmuştur.

2015 yılı Ocak-Haziran döneminde kurs ve kursiyer göstergelerinde ilimizde açılan kurslara katılan kursiyer sayısında ilk 3 sırayı; 520 kişi ile İşbaşı Eğitim programı, 179 kişi ile mesleki eğitim ve 111 kişi ile girişimcilik eğitimi kursiyerleri oluşturmaktadır. İlimizde 2015 yılı Ocak-Haziran döneminde toplam 810 kursiyer açılan kurslardan faydalanmıştır.

2015 yılı Ocak-Haziran döneminde mesleklerde işsizlik ödeneği hak edenlere baktığımızda ilk 3 sırada; 322 kişi ile Beden İşçisi (Genel), 81 kişiyle Beden İşçisi (Temizlik) ve 62 kişiyle Büro Memuru (Genel) meslekleri yer almaktadır.

Elazığ İşgücü Piyasası Hakkında Genel Bilgiler:

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ziyaret edilen 1.204 işyerinde sektörlere göre çalışan sayısı 26.444 kişidir. Bu kapsamda sektörlere göre çalışan sayılarında ilk sırada 5.363 kişiyle Toptan ve Perakende Ticaret, ikinci sırada 4.899 kişiyle İmalat, üçüncü sırada 3.594 kişiyle İnşaat sektörü yer almaktadır.

Hangi meslek gruplarında daha fazla çalışan olduğu sıralaması; 5.932 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, 4.849 kişi ile Hizmet ve Satış elemanları ve 4.038 kişi ile de Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu şeklindedir. Erkeklerin en çok çalıştığı meslek grubu 5.243 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler iken kadınların ise en çok çalıştığı meslek grubu 1.322 kişi ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur.

Açık iş, araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret eden işyerlerinde işverenlerin fiilen ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Açık iş; yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak olan meslekleri ifade etmektedir. Elazığ işgücü piyasa araştırması kapsamında Elazığ ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde 16 Mart-30 Nisan 2015 tarihleri arasında var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 157'dir. Bu anlamda işverenler İŞKUR' a değil İŞKUR işverenlere ulaşmıştır.

Açık iş veren işyeri sayısının en fazla olduğu sektörler sırasıyla 48 işyeri ile Toptan ve Perakende ticaret, 35 işyeri ile İmalat ve 28 işyeri ile İnşaat sektörü olmuştur. Açık iş verme oranının en yüksek olduğu sektörler ise sırasıyla yüzde 9,9 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, yüzde 8,6 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ve yüzde 8,3 ile de İmalat sektörü olmuştur.

Araştırma da 1.204 işyerinde toplam 26.444 kişinin istihdam edildiği ve bu işyerlerinden 157 açık iş alındığı ve açık iş oranının yüzde 0,6 olduğu hesaplanmıştır.

Sektörlere göre iş arama kanallarıyla ilgili işverenlere açık işlerini hangi yolla karşılamaya çalıştıkları sorulmuştur. Bu soruya verilen cevaplar sektörlere göre analiz edildiğinde en fazla tercih edilen kanallar İŞKUR aracılığıyla, Akraba-Eş Dost ve İnternet Sosyal Medya olmuştur.

Araştırma kapsamında İŞKUR' dan en fazla talep edilen meslekler yüzde 10,0 ile Balık Temizleme İşçisi, yüzde 7,7 ile Mermer Blok Çıkarma ve Plaka İmalatçısı ve yüzde 7,6 ile Beden İşçisi (Genel) meslekleridir.

Elazığ'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 51,8 ile Lise, cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 48,8 ve bunu takiben yüzde 27,0 ile Genel Lise talep edilmektedir.

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnşaat, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörlerinde açık işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler 0-30 gün süreyle kapatılmaya çalışılmaktadır.

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu profesyonel mesleklerde çalışan elemanlar olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise Yöneticiler meslek grubudur.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 49 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyeri sayısı bu yıl 144 işyeri azalarak temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır.

2014 yılı İPA çalışmasında Elazığ' daki işyerlerinin yüzde 31,6 sının eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle ilimizde 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 3 tanesinden 1' i eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın yüzde 10,7' lik bir azalmayla yüzde 20,9 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 4 lük orana karşılık işyeri sayısında 49 azalma olmuştur.

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde; 231 kişiyle Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı 127 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, 119 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde Satış Danışmanı mesleği yüzde 5,1'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 1 tanesi ortaktır. Satış Danışmanı mesleği Elazığ işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen meslektir. Özellikle bu mesleğe yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Elazığ ve Türkiye geneli değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Elazığ'da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir.

Temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında Satış Danışmanı, Gaz altı Kaynakçısı, Aşçı, Ağır Kamyon Şoförü ve Mobilya Montaj İşçisi mesleklerinde eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre Çalışanlara Yönelik Eğitim, Eleman Talebi, İşbaşı Eğitim Programları ve İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Elazığ'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 3,4 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 6,8, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 2,3 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,7'dir.

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde eğitim gerektiren mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir.

Elazığ ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında kısmen benzer özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan işyerleri, Vardiya yapan işyerleri ve Part-time çalışma yapan işyerleri ağırlıklı olarak fikri olmadığını beyan etmiştir.

GİRİŞ

Elazığ ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Elazığ ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Elazığ işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit

etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TRB1** olarak sınıflandırılan iller Malatya, Elazığ, Bingöl ve Tunceli'dir.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Elazığ ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Elazığ iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Elazığ ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	40,4	34,1	15,5
2009	45,3	37,1	18,1
2010	47,7	41,6	12,6
2011	48,3	43,3	10,3
2012	50,1	45,6	9
2013	53,1	48,9	7,8

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki

nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

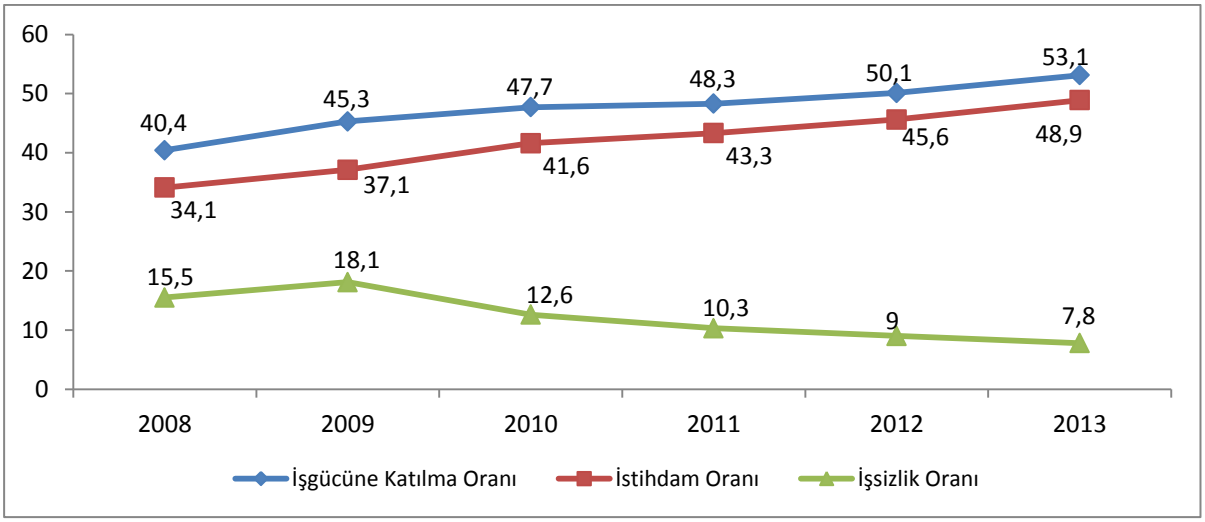

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış göstermiştir. İşgücüne katılım oranı, ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli arttığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2013 yıllarında sürekli olarak artış eğilimi göstermektedir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişmesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım göstermesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı 2008-2009 yılları arasında artış gösterirken, 2009 yılından sonra genel eğilim işsizlik oranının azaldığı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Elazığ ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı ve bununla beraber istihdam alanlarının da arttığı söylenebilir. İstihdam oranı ve işgücüne katılma oranı ve işsizlik oranına bakıldığında genel eğilim olarak işsizlik oranının düşüş göstermesi Elazığ ili işgücü piyasası için olumlu bir göstergedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Elazığ ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

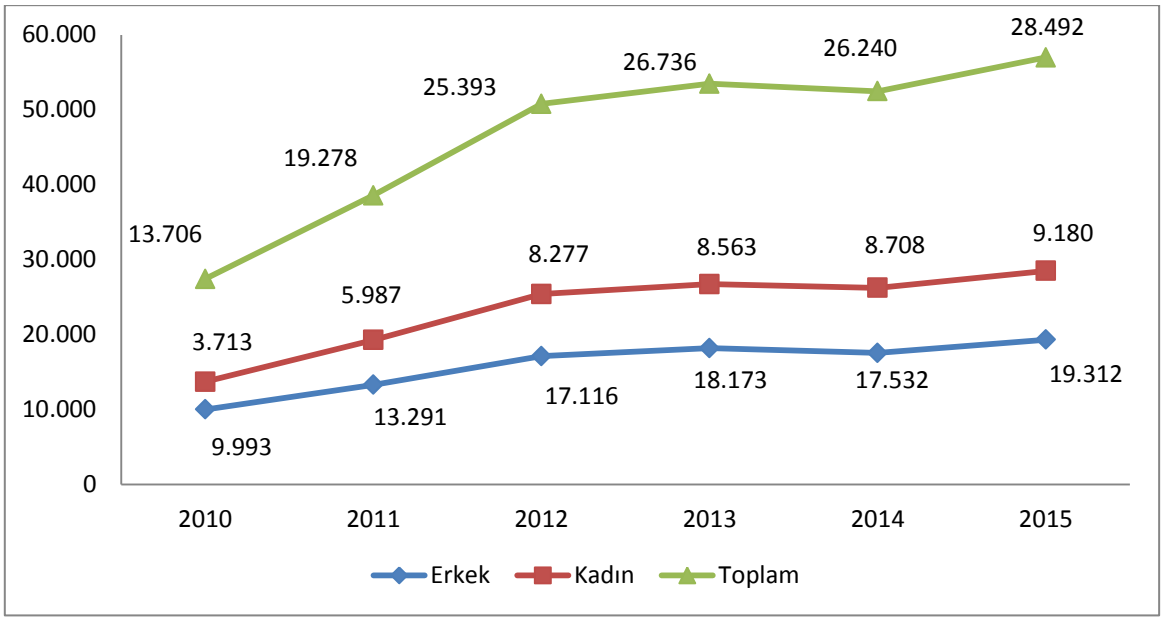

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Elazığ ilinde 13 bin 706 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki kattan fazla artarak 28 bin 492'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu haline gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2014 yılında düşüş yaşanmış olup 2015 yılında artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 3 bin 713 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 9 bin 180 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi(Genel)	5.723
Büro Memuru (Genel)	2.051
Beden İşçisi (Temizlik)	1.949
Traktör Şoförü	985
Satış Danışmanı	727
Sekreter	721
Garson (Servis Elemanı)	372
Temizlik Görevlisi	366
Şoför-Yük Taşıma	326
Orman İşçisi	316
Diğer Meslekler	12.884
Toplam	26.420

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 26 bin 420'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan meslekler; Beden İşçisi(Genel), Büro Memuru(Genel), Beden İşçisi(Temizlik), Traktör Şoförü, Satış Danışmanı, Sekreter, Garson(Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi ve Şoför-Yük Taşıma şeklinde sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanların sayısı yüksek olduğu görülmektedir. Sonuç itibariyle kayıtlı işsizler nitelik gerektirmeyen meslekler yönünde ağırlık kazanmıştır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 973 kişi olan açık iş sayısı, 2012 yılına kadar artmış sonraki yıllarda artış-azalış yönünde seyir gösterip 2014 yılında toplam 6 bin 682 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 4 bin 422 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

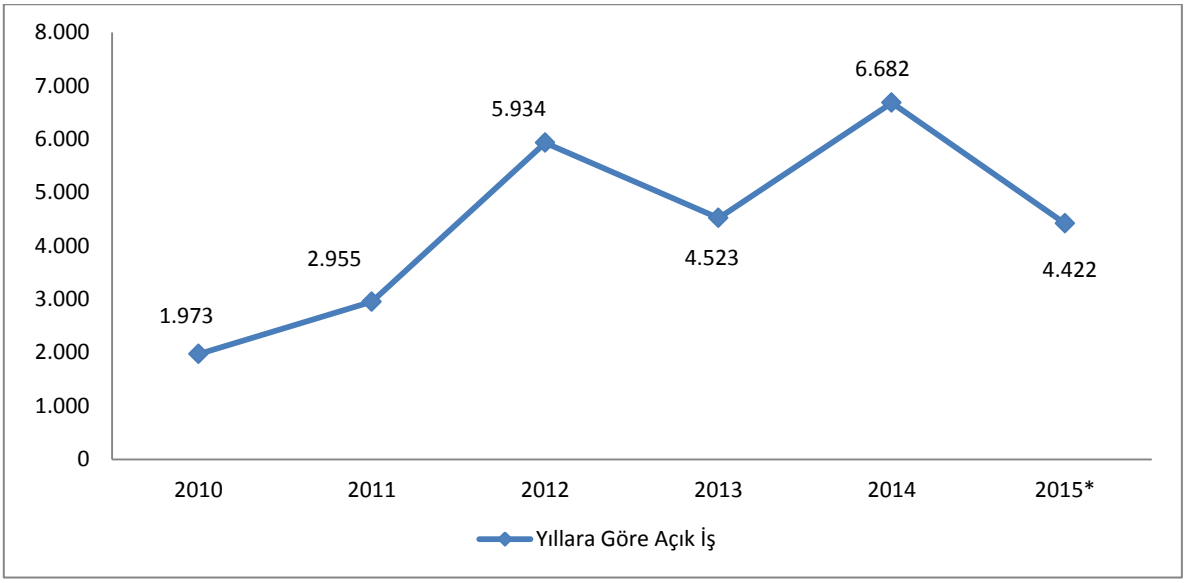

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi (Genel) almış, bu meslekleri sırasıyla Ön Muhasebeci, Büro Memuru(Genel), Satış Danışmanı, Garson(Servis Elemanı), Pazarlamacı, Sekreter, Şoför-Yük Taşıma ve Aşçı izlemiştir.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Beden İşçisi(Temizlik)	1.302
Beden İşçisi (Genel)	1.189
Ön Muhasebeci	534
Büro Memuru(Genel)	239
Satış Danışmanı	126
Garson (Servis Elemanı)	71
Pazarlamacı	41
Sekreter	39
Şoför-Yük Taşıma	28
Aşçı	25
Diğer Meslekler	828
Toplam	4.422

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında bin 329 olan işe yerleştirme sayısı üç katına yakın artarak 2012 yılında 3 bin 523'e çıkmıştır. 2013 yılında ise büyük bir düşüşle 2 bin 108'e düştüğü görülmektedir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe

yerleştirme sayısı 3 bin 674 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamı ilk altı ay itibariyle aşılmıştır.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında, aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

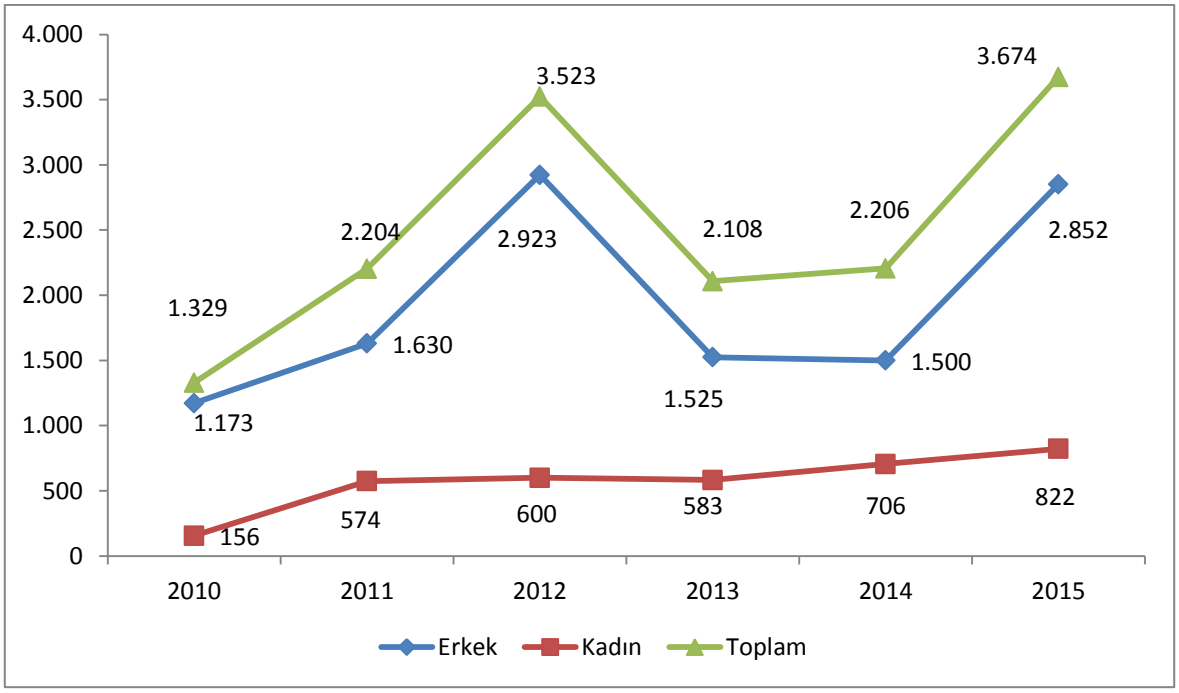

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Temizlik Görevlisi(Hastane), Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Engelli Bakım Elemanı, Güvenlik Görevlisi, Büro Memuru(Genel), Sekreter, Satış Danışmanı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Temizlik)	1.484
Beden İşçisi (Genel)	887
Temizlik Görevlisi (Hastane)	477
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	295
Engelli Bakım Elemanı	178
Güvenlik Görevlisi	145
Büro Memuru (Genel)	53
Sekreter	28
Satış Danışmanı	21
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	10
Diğer Meslekler	96
Toplam	3.674

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 293 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 810 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 4 bin 397 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 281 İEP düzenlenmiş olup 520 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 8 adet kurs düzenlenmiş olup 179 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	8	179	281	520	4	111	293	810	91	4.397
2014	7	116	191	365	7	209	205	690	105	2.961
2013	8	158	122	289	4	92	134	539	101	2.340
2012	35	832	55	145	2	50	92	1.027	59	2.718
2011	69	1.125	25	55	12	291	106	1.471	23	955
2010	43	1.311	3	5	4	98	50	1.414	10	267

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Elazığ ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 3 bin 042 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden bin 543'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	3.042	1.543
2014	5.268	2.906
2013	4.616	2.346
2012	3.335	1.796
2011	2.469	1.312
2010	2.298	1.338

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak edenler
Beden İşçisi (Genel)	322
Beden İşçisi (Temizlik)	81
Büro Memuru (Genel)	62
Şoför-Yük Taşıma	39
Ağır Kamyon Şoförü	34
Beden İşçisi (İnşaat)	31
Traktör Şoförü	29
Ön Muhasebeci	25
Aşçı	23
Diğer Meslekler	897
Genel Toplam	1.543

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [1] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Elazığ ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

verilecektir. Çalışma kapsamında Elazığ ilinde 1.204 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 26 bin 444 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Elazığ ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 1.204 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 17 tanesinde de işyeri bulunmaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+
İnşaat	327
Toptan ve perakende ticaret	284
İmalat	189
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	77
Ulaştırma ve depolama	56
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	54
Madencilik ve taş ocakçılığı	46
Diğer hizmet faaliyetleri	37
Eğitim	37
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	31
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	27
Finans ve sigorta faaliyetleri	11
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9
Bilgi ve iletişim	9
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Genel Toplam	**1.204**

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri İnşaat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret (yüzde 23,6) ile İmalat (yüzde 15,7) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yaklaşık yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Elazığ ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarısından fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Elazığ'da ise üçüncü sıradadır.

Elazığ ilinde en az işyeri Gayrimenkul Faaliyetleri ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerindedir. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

Elazığ ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 26 bin 444 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 82,9'u erkek, yüzde 17,1'i kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Elazığ'da kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür.

Elazığ ilinde en fazla çalışanın bulunduğu Toptan ve Perakende Ticaret ile İmalat sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Kadınların Elazığ'da çalışanlar içerisindeki oranının düşük olmasının bir diğer nedeni de Türkiye genelinde Eğitim ve Sağlık sektörlerinde çalışan kadınların erkeklerden daha fazla sayıda çalışmalarıdır. Bu iki sektörde çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki oranı yüzde 10'un üzerindedir. Elazığ'da ise bu iki sektörün toplam çalışanlar içerisindeki payı yüzde 7'ye yakındır ve Eğitim sektöründe erkek çalışan sayısı kadın çalışan sayısından daha fazladır.

Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Elazığ'da İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde çalışan kadın sayısı erkek sayısından daha fazladır.

Elazığ'da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha düşüktür. Sektörler arasında da farklılaşma görülmektedir.

Tablo 9: Elazığ'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	10+		
	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret	4.337	1.025	5.363
İmalat	4.421	477	4.899
İnşaat	3.412	182	3.594
Diğer hizmet faaliyetleri	2.146	963	3.109
Madencilik ve taş ocakçılığı	2.291	66	2.357
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.401	389	1.790
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.124	322	1.446
Eğitim	643	325	967
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	363	491	854
Ulaştırma ve depolama	810	42	852
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	458	65	523
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	163	59	222
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	156	16	172
Bilgi ve iletişim	76	31	107
Finans ve sigorta faaliyetleri	53	26	79
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	30	30	60
Gayrimenkul faaliyetleri	46	5	51
Genel Toplam	21.929	4.515	26.444

Kaynak: İPA 2015

Elazığ'da en fazla çalışan Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 52'si bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 66,5'i bu sektörlerde iken çalışanlarda 14 puanlık bir düşüş söz konusudur. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması aynı iken kadınlarda en fazla Toptan ve Perakende Ticaret daha sonra sırası ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerindedir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe Elazığ'da kadınların çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye genelindeki oranın oldukça üzerindeyken Eğitim sektöründe ise Türkiye genelinin oldukça altındadır.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

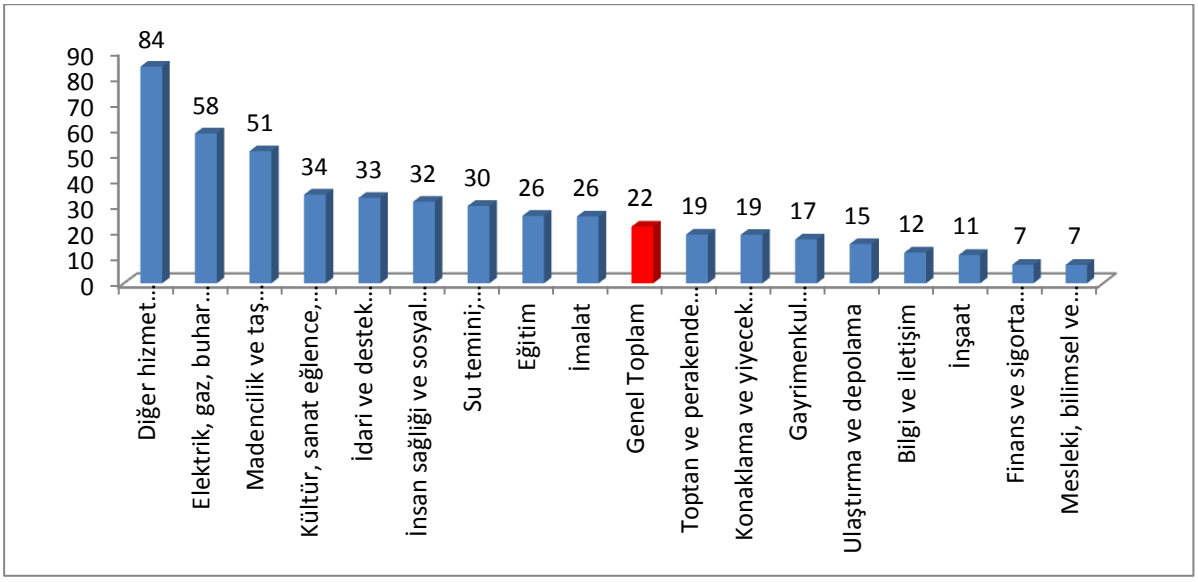

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 22'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Elazığ'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Elazığ'daki sıralama Türkiye genelindeki sıralama ile aynıdır. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Elazığ'da bu sayı 26'dır. Elazığ'da ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler; Diğer Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir. Elazığ'da ilk sırada yer alan Diğer Hizmet Faaliyetleri Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı en az olan sektörlerden biridir.

Elazığ ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık üçte biri 5-9 yıl faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha 5 yılını doldurmamış yeni işyerleri gelmektedir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı bu iki gruba aittir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

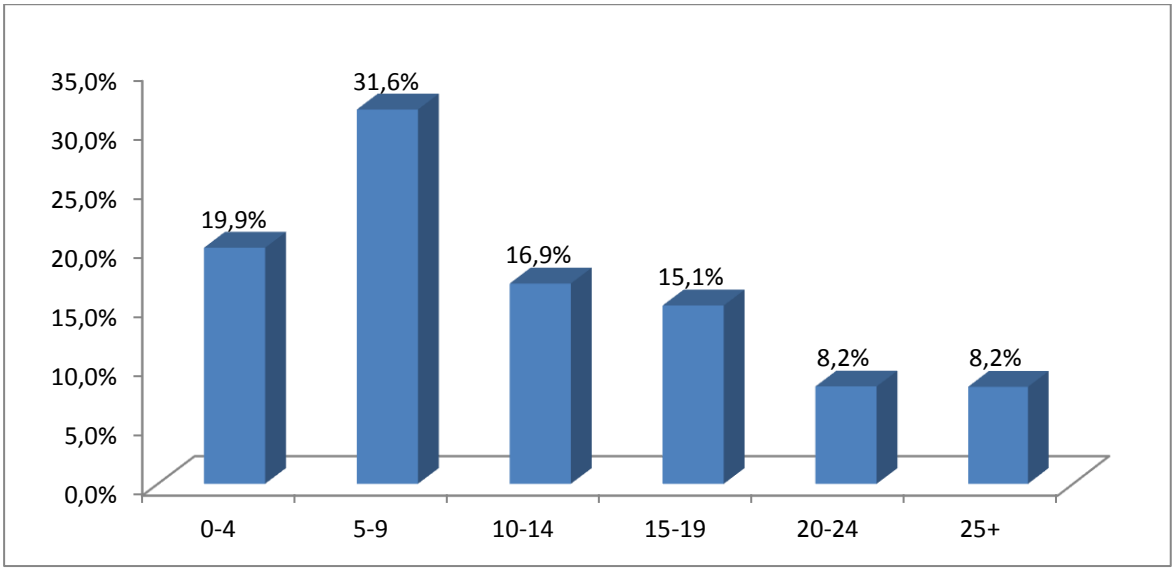

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Elazığ ilindeki işyerlerinin yaş grupları benzerlik göstermektedir. Elazığ'daki işyerleri daha çok yeni kurulan, genç işyerleridir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubundandır. Çalışanların yüzde 22'si bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların çoğunlukla İmalat ve İnşaat sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır. Türkiye genelinde bu meslek grubu üçüncü sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.243	689	5.932
Hizmet Ve Satış Elemanları	3.834	1.015	4.849
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4.013	25	4.038
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.227	83	3.310
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.410	1.322	2.732
Profesyonel Meslek Mensupları	1.404	790	2.194
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.569	235	1.804
Yöneticiler	820	86	906
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	409	271	680
Genel Toplam	21.929	4.515	26.444

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ilinde çalışanların yüzde 22'si Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Elazığ ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinden fazladır. Elazığ'da erkeklerin yüzde 24'ü, kadınların ise yüzde 15'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Elazığ'da kadınların yüzde 17,5'inin, erkeklerin ise yüzde 6,4'ünün bu meslek grubunda çalıştığı görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Elazığ'da erkekler en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Büro Hizmetlerinde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

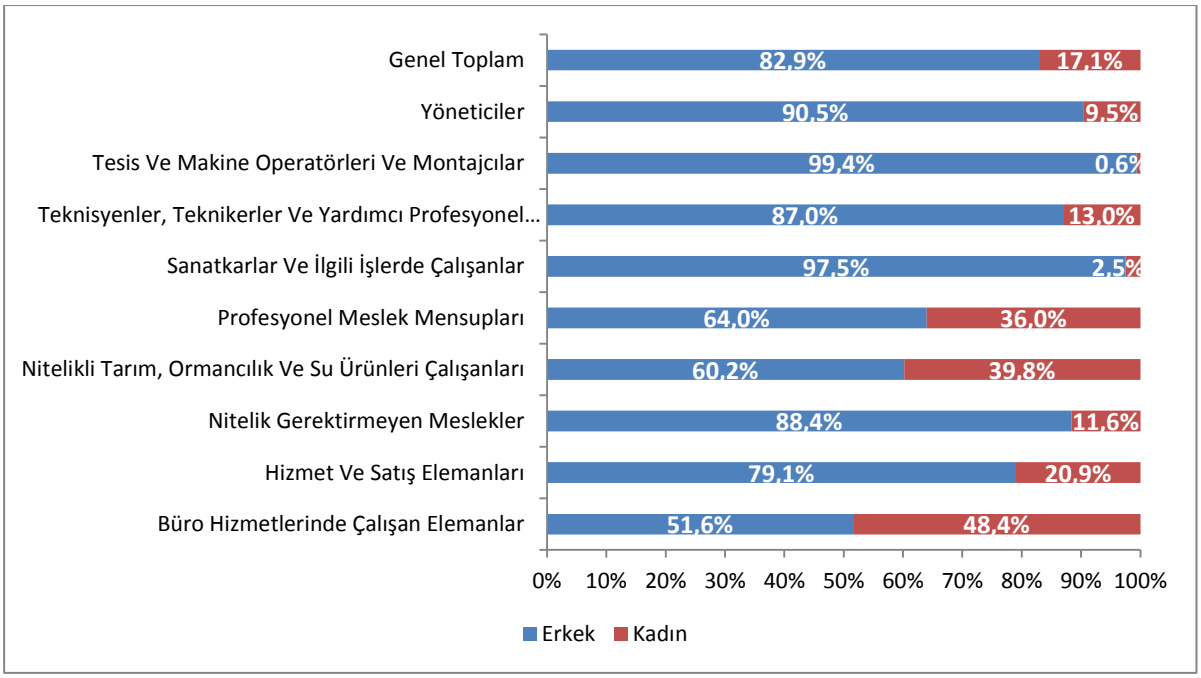

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ilinde ve Türkiye genelinde kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Elazığ ilinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışan kadın oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Elazığ'da kadınlar özellikle İmalat sektöründe makine veya mesleki beceri gerektiren mesleklerden ziyade büro işlerinde çalışmaktadır. Kadınların Profesyonel Meslek Mensuplarında çalışma oranının il genelinde çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	Kadın	Toplam
Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (İnşaat)	Sekreter	Beden İşçisi (İnşaat)
Madenci (Genel)	Çiftlik İşçisi (Genel)	Madenci (Genel)
Beden İşçisi (Temizlik)	Büro Memuru (Genel)	Satış Danışmanı
Satış Danışmanı	Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Temizlik)
Şoför-Yük Taşıma	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Ağır Kamyon Şoförü	Beden İşçisi (Genel)	Çiftlik İşçisi (Genel)
Güvenlik Görevlisi	Hemşire	Büro Memuru (Genel)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Temizlik)	Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Beden İşçisi(Genel) mesleği görülmektedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunun işgücü piyasasındaki ağırlığı burada kendini göstermiştir.

En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Elazığ ilinde yüzde 55,4'tür. Elazığ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Elazığ'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Toptan ve perakende ticaret	62,1%	26,4%
İmalat	69,8%	19,8%
İnşaat	39,1%	19,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	57,7%	6,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	81,1%	4,5%
Eğitim	77,1%	4,3%
Ulaştırma ve depolama	44,7%	3,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	51,1%	3,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	42,9%	3,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	76,0%	3,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	44,4%	2,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	70,0%	1,2%
Bilgi ve iletişim	55,6%	0,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	37,5%	0,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	60,0%	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	0,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	33,3%	0,1%
Genel Toplam	55,4%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörleridir. İlimizdeki sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmıştır. Su temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Gayrimenkul Faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları oldukça düşüktür. Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise İŞKUR'un hizmet ağı oldukça geniştir. İmalat sektörü il ortalamasının biraz üzerinde olup daha fazla etkinliğin sağlanması gereken bir sektör olarak dikkat çekmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Elazığ ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki hizmetler daha da arttırılmalıdır.

Elazığ ilinde işyerlerinin yüzde 4,6'sı part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Elazığ'da part-time çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	40,0%	8	52	60
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	37,5%	11	167	178
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	20,0%	153	116	269
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,1%	40	165	205
Bilgi ve iletişim	11,1%	3	13	16
Diğer hizmet faaliyetleri	10,8%	373	603	976
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10,2%	68	102	171
Eğitim	8,6%	14	30	43
İmalat	3,9%	24	257	282
Toptan ve perakende ticaret	3,3%	111	162	273
Madencilik ve taş ocakçılığı	2,6%	8	96	104
İnşaat	0,7%	1	68	69
Genel Toplam	**4,6%**	**815**	**1.830**	**2.645**

Kaynak: İPA 2015

Elazığ'da araştırma kapsamına giren 17 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 12 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. Sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakıldığında Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründeki her beş işyerinden ikisinin part-time çalışanı bulunmaktadır. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtımı sektöründe part-time çalışanı olan işyeri oranı yüzde 37,5'tir. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. En düşük oran ise Elazığ ilinde sondan bir önceki sırada yer alan Madencilik sektöründedir.

Elazığ ilinde çalışanların yüzde 10'u part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Elazığ geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Elazığ'da part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 30,8'i kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Elazığ'da part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39'u kadındır.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	Erkek	Toplam
Sekreter	Elektrik Teknikeri	Elektrik Teknikeri
Hemşire	Satış Elemanı (Perakende)	Sekreter
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Danışmanı	Güvenlik görevlisi (Silahlı)	Hemşire
Diğer Yardımcı Sağlık Personeli	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Çiftlik İşçisi (Genel)	Diğer Uzman Tıp Doktorları	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Temizlik)	Büro Memuru (Genel)	Temizlik Görevlisi
Satış Elemanı (Perakende)	Çimento Üretim Elemanı	Güvenlik görevlisi (Silahlı)
Büro Memuru (Genel)	Hasta Bakımı Teknisyeni	Büro Memuru (Genel)
Muhasebeci	Temizlik Görevlisi	Çiftlik İşçisi (Genel)

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Elektrik Teknikeri, Sekreter, Satış Elemanı(Perakende) olmuştur.

Elazığ ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 27'si vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Elazığ ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	62,5%	52	313	365
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	60,0%	13	80	93
Diğer hizmet faaliyetleri	33,5%	846	1.322	2.168
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	32,4%	133	479	613
Madencilik ve taş ocakçılığı	27,9%	54	1.979	2.034
İmalat	21,6%	301	1.818	2.119
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20,4%	84	490	574
Toptan ve perakende ticaret;	14,3%	262	1.248	1.510
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	12,0%	161	104	265
Bilgi ve iletişim	11,1%	3	13	16
Ulaştırma ve depolama	6,4%	4	74	77
İnşaat	3,7%	19	413	432
Genel Toplam	**14,2%**	**1.932**	**8.332**	**10.264**

Kaynak: İPA 2015

Elazığ iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışmanın en fazla uygulandığı sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde faaliyet gösteren işyerleridir. Elazığ ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence

ve Spor sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ise sekizinci sırada yer almaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Eğitim sektörlerinde Elazığ ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Elazığ ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 86'lar civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Elazığ ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 18,8'i kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 41,9'u vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Elazığ ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Madenci (Genel)	Madenci (Genel)
Çiftlik İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Sekreter	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Hemşire	Çiftlik İşçisi (Genel)	Çiftlik İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Temizlik)	Beden İşçisi (Temizlik)	Beden İşçisi (Temizlik)
Satış Danışmanı	Güvenlik Görevlisi	Satış Danışmanı
Büro Memuru (Genel)	Elektrik Teknikeri	Güvenlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı	Elektrik Teknikeri
Kasiyer	Şoför-Yük Taşıma	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Elemanı (Perakende)	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Büro Memuru (Genel)

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Çiftlik İşçisi (Genel) ile Sekreter almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Elazığ ilinde erkeklerde Madenci (Genel), Beden İşçisi (Genel)

ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 4,8'i ihracat yapmaktadır. İlde 6 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 12'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Elazığ'a göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,2%	46	1.018	1.064
İmalat	15,6%	298	1.358	1.656
Toptan ve perakende ticaret	4,4%	120	234	354
Diğer hizmet faaliyetleri	3,2%	1	12	13
Ulaştırma ve depolama	2,1%	0	13	13
İnşaat	1,1%	4	80	84
Genel Toplam	4,8%	**469**	**2.714**	**3.184**

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Elazığ ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Elazığ ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 20,2 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 15,6 ile İmalat sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 4,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer almaktadır. Elazığ ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat yapan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Madenci (Genel), Mermer Silim İşçisi gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapılan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Çiftlik İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Çiftlik İşçisi (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Çiftlik İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Balık Temizleme İşçisi	Madenci (Genel)	Madenci (Genel)
Muhasebeci	Mermer İşçisi	Mermer İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	Büro Memuru (Genel)
Sekreter	Şoför-Yük Taşıma	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)
Su Ürünleri Mühendisi	Büro Memuru (Genel)	Şoför-Yük Taşıma
Pazarlamacı	Metal Döküm Kalıpçısı	Metal Döküm Kalıpçısı
Aşçı	Mermer Silim İşçisi	Muhasebeci
Gıda Teknikeri	Kepçe Operatörü	Balık Temizleme İşçisi

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Çiftlik İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Balık Temizleme İşçisi alırken, erkeklerde ise Beden İşçisi (Genel), Çiftlik İşçisi (Genel) ve Madenci (Genel) olarak sıralanmaktadır. Bir önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde sıralamanın uyumlu olduğu görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Elazığ'daki işyerlerinin yüzde 55,4'ü, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

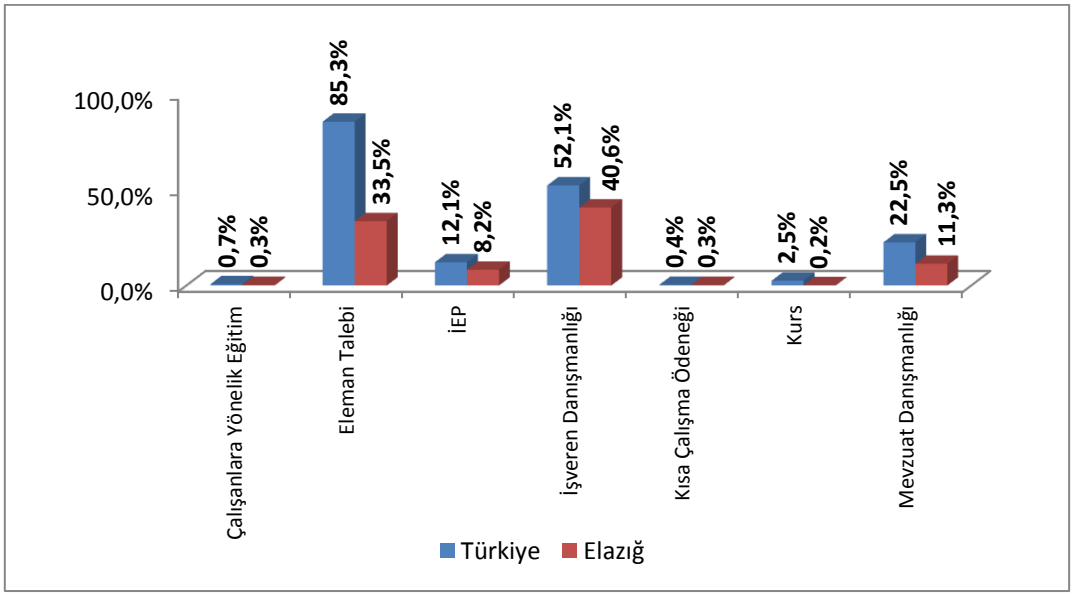

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 40,6 ile en fazla İşveren Danışmanlığı isteğinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 33,5 ile Eleman Talebi, yüzde 11,3 ile Mevzuat Danışmanlığı, yüzde 8,2 ile İşbaşı Eğitim Programları hizmetleri takip etmiştir. Kısa Çalışma Ödeneği ve Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmet talepleri oranları oldukça düşük seviyede olmuştur. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Elazığ ilinde işbaşı eğitim programları ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri Türkiye geneli ile benzerlik gösterirken, Eleman Talebinde Türkiye genelinin oldukça altında kalınmıştır.

Elazığ ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 10-14 yaşa sahip işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Elazığ'da en fazla işyerinin 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleri olduğu görülmektedir ve sayısal olarak da en fazla İŞKUR'dan hizmet alan işyeri 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleri olmuştur.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

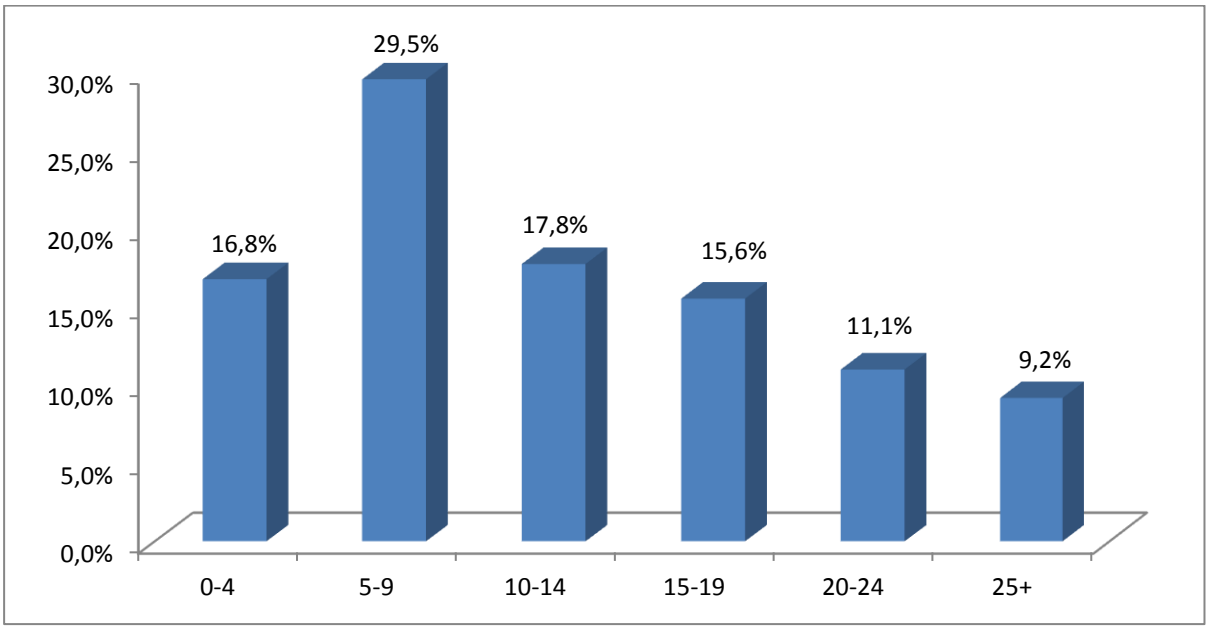

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla İşveren Danışmanlığı Faaliyetinden faydalanmışlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14 ve 25+ yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada işveren danışmanlığı, ikinci sırada eleman talebi, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri

ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir. 15-19 yaş arası firmaların İŞKUR'dan aldıkları hizmetler oransal olarak sıralandığında; işveren danışmanlığı, eleman talebi ve işbaşı eğitim programı hizmetleri ilk üç sırayı almaktadır. 20-24 yaş arası firmalarda ise bu sıralama; işveren danışmanlığı, eleman talebi ve mevzuat danışmanlığı şeklindedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

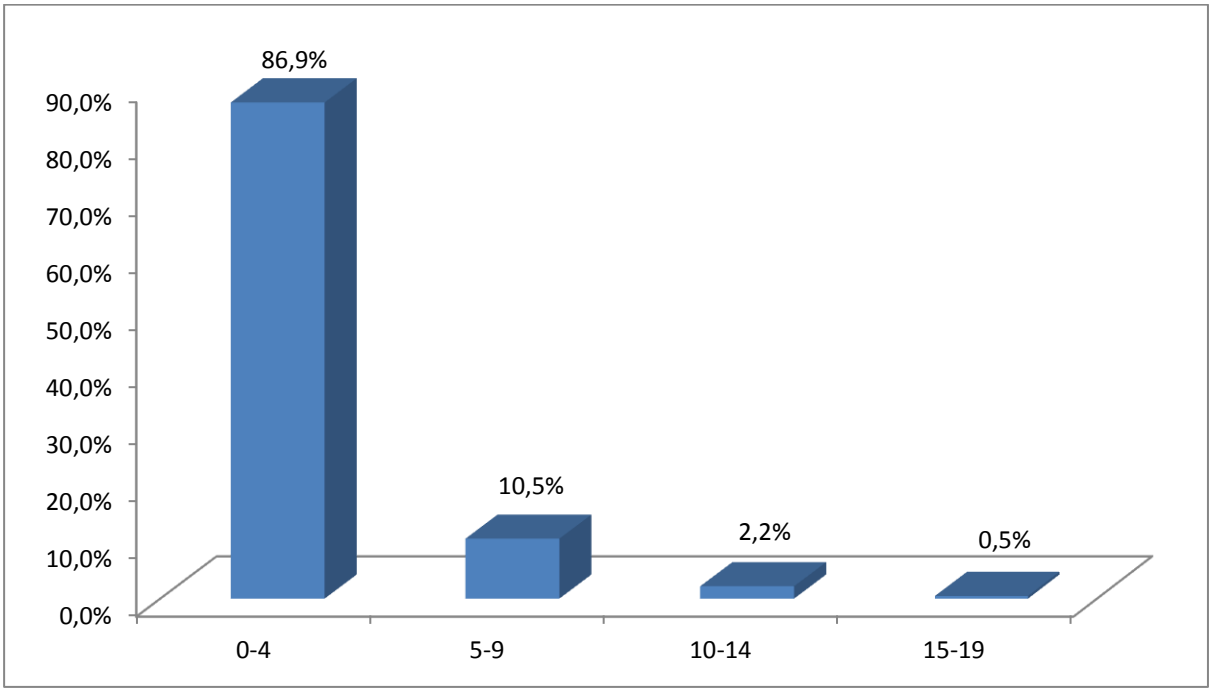

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 86,9'unun 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 15-19 yıl arasıdır. 20-24 yıl ve 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Elazığ ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kısa Çalışma Ödeneği	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	54,6%	10,1%	64,7%	0,0%	0,0%	39,5%
İmalat	1,6%	71,8%	18,8%	75,2%	0,8%	0,0%	19,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	0,0%	46,9%	4,7%	80,4%	0,0%	0,0%	20,7%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	65,7%	12,4%	71,6%	0,6%	0,6%	18,9%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	38,1%	9,5%	76,2%	0,0%	0,0%	19,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	65,9%	2,4%	85,4%	0,0%	0,0%	12,2%
Bilgi ve iletişim	0,0%	20,0%	40,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	42,9%	42,9%	57,1%	0,0%	0,0%	14,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	33,3%	8,3%	75,0%	0,0%	0,0%	16,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	52,4%	9,5%	52,4%	4,8%	0,0%	23,8%
Eğitim	0,0%	55,6%	48,1%	70,4%	0,0%	0,0%	29,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	63,2%	47,4%	52,6%	0,0%	0,0%	15,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	66,7%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	66,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	3,3%	78,0%	26,7%	69,3%	0,0%	3,3%	21,3%
Genel Toplam	0,5%	60,4%	14,8%	73,2%	0,5%	0,3%	20,5%

KAYNAK: 2015 İPA

Elazığ ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti işveren danışmanlığı olmuştur. İşbaşı Eğitim Programı hizmetinde ilk sırada yer alan sektör Eğitim sektörüdür. Eleman Talebi hizmetinde ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleri ön planda olmuştur. Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet, yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. Diğer Hizmet Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret Hizmeti sektörleri kurs hizmetinden diğer sektörlere göre daha yüksek oranda yararlanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Elazığ ilinde part-time çalışanı olan işyerleri İŞKUR Hizmetlerinden Kısa Çalışma Ödeneği ve Kurs, ihracat yapan işyerleri ise Kısa Çalışma Ödeneği ve Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmetlerinden faydalanmamışlardır. Part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları benzerlik göstermektedir. Elazığ ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet Eleman Talebidir. Bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir. Elazığ'da İşveren Danışmanlığı hizmetinin ardından Eleman Talebi, Mevzuat Danışmanlığı, İşbaşı Eğitim Programı, Kısa Çalışma Ödeneği, Çalışanlara Yönelik Eğitim ve Kurs hizmetleri yer alırken, Türkiye genelinde ise Elazığ'dan farklı olarak ilk sırada Eleman Talebi, ikinci sırada İşveren Danışmanlığı, üçüncü sırada Mevzuat Danışmanlığı sonrasında sırasıyla İşbaşı Eğitim Programı, Kurs, Çalışanlara Yönelik Eğitim ve Kısa Çalışma Ödeneği yer almaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

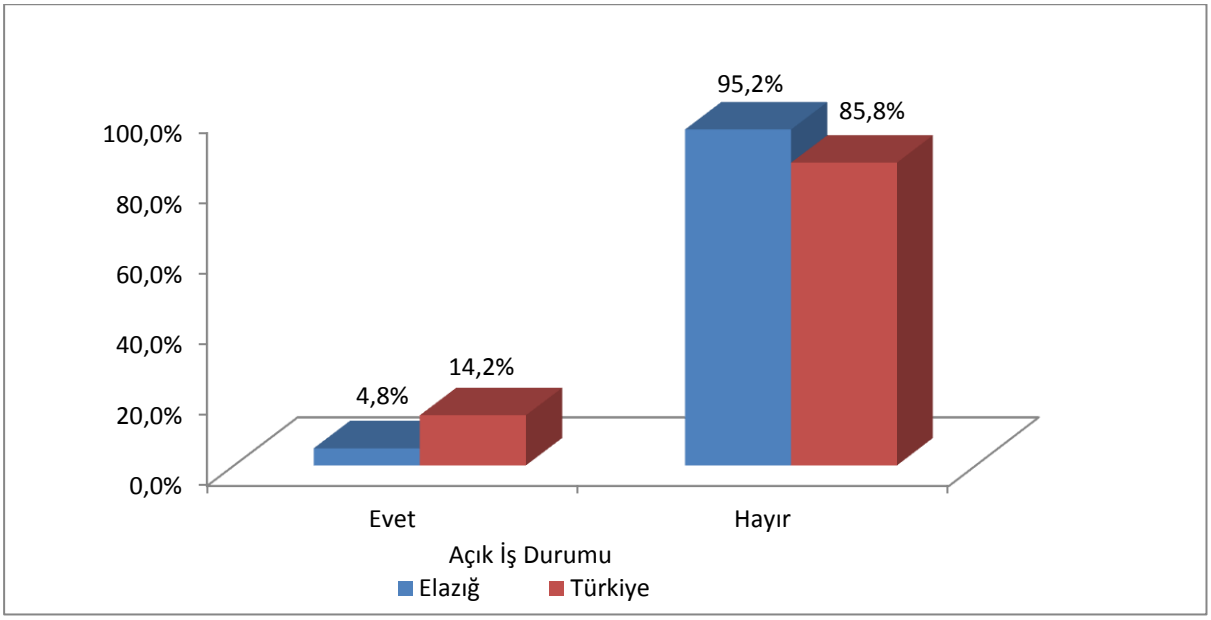

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilindeki işyerlerinin yüzde 4,8'i açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Elazığ'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden düşüktür. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Elazığ ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 9,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl, çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Elazığ ilinde 58 işyerinde toplam 157 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Elazığ			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	11	6,8%	0,5%	0,6%	1,0%
İmalat	35	22,3%	0,7%	44,6%	2,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0,0%	0,2%	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
İnşaat	28	17,7%	0,8%	7,8%	1,4%
Toptan ve perakende ticaret	48	30,5%	0,9%	17,1%	1,8%
Ulaştırma ve depolama	1	0,8%	0,1%	3,7%	1,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13	8,3%	0,9%	8,8%	2,1%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%	0,0%	1,0%	1,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5	2,9%	2,0%	3,4%	2,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	6,1%	1,5%
Eğitim	2	1,3%	0,2%	1,1%	0,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	1,4%	0,3%	2,0%	1,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	13	8,0%	0,4%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	157	100,0%	0,6%	100,0%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 30,5 ile Toptan Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 22,3 İmalat sektörü, üçüncü olarak yüzde 17,7 ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, Ulaştırma Ve Depolama, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 70,5'ini oluştururken yine bu sektörler açık işlerin yüzde 70'inin üzerinde paya sahip olmuşlardır. Toptan perakende ticaret sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi Ve İletişim, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Elazığ ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Elazığ ilinde açık iş oranı yüzde 0,6 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 1 puan gerisindedir. Elazığ'da sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 2' ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetleri sektöründedir. Bunu yüzde 0,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri ve yüzde 0,8 ile İnşaat sektörü takip etmektedir. Bu dört sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

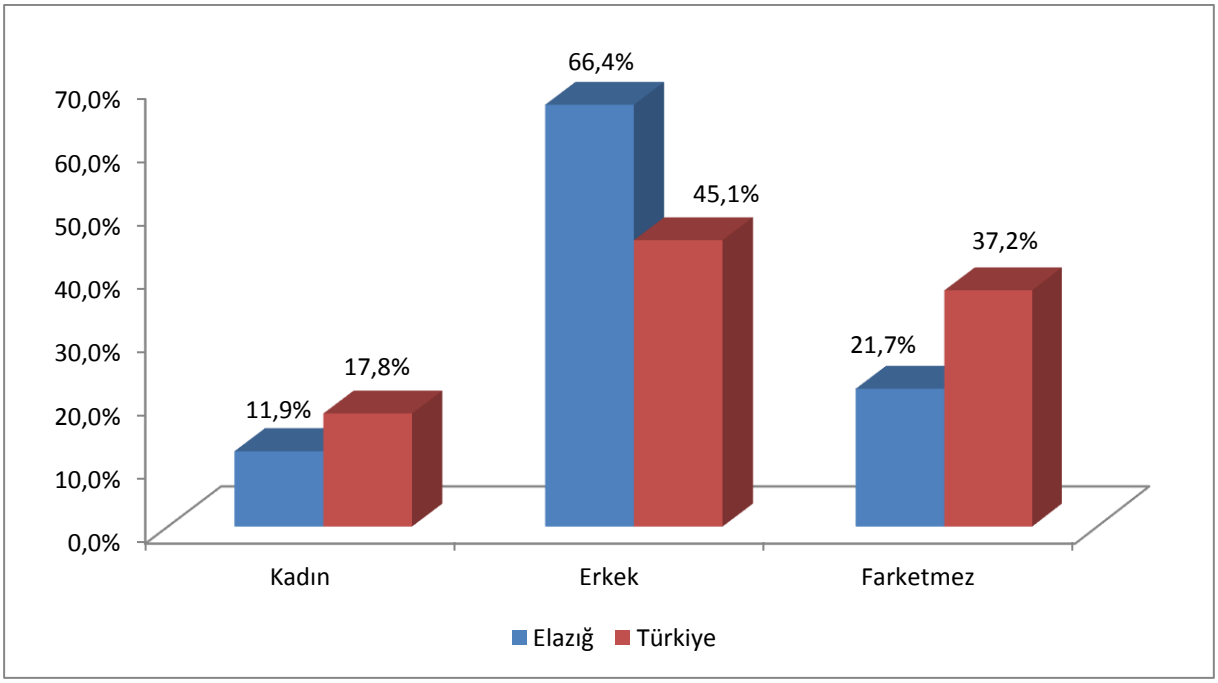

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ'da toplam açık işlerin yüzde 11,9'i için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneline göre düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 66,4 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde

21,7 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Elazığ ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Elazığ'da da, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Elazığ'da daha keskindir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

Sektör	10+ Açık İş Verme Oranı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	8,6%
İmalat	8,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7,4%
Toptan ve perakende ticaret	5,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	5,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4,0%
Eğitim	2,9%
İnşaat	2,2%
Ulaştırma ve depolama	2,1%
Genel Toplam	4,8%

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilinde toplamda açık ili olan işyeri sayısı oranı yüzde 4,8 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Elazığ'da sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 9,9 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Elazığ'da ikinci sırada yüzde 8,6 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 8,3 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Elazığ ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, idari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

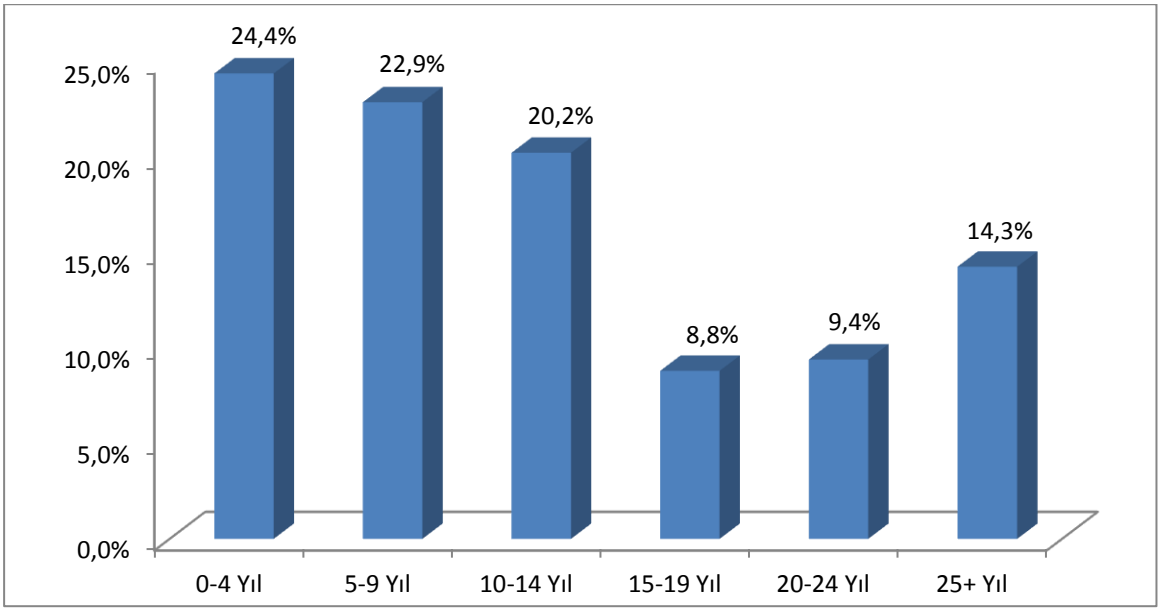

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 0-4 yaş arası grupta olduğu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 5-9 yaş grubuna sahip işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Elazığ ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%
İmalat	2,9%	82,9%	14,3%
İnşaat	13,0%	87,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	13,0%	43,5%	43,5%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	75,0%	25,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	60,3%	39,7%
Genel Toplam	11,9%	66,4%	21,7%

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinde fark etmez seçeneğini en fazla tercih eden sektörler Toptan ve perakende ticaret ve diğer

hizmet faaliyetleridir. İmalat sektöründe kadın eleman talebi erkek eleman talebine kıyasla oldukça düşüktür. Özellikle madencilik ve taş ocakçılığı, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde yoğun bir şekilde erkek eleman talep edilmiştir. Bu sektörlerden hareketle, fiziksel yeterliliğin çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe ise kadın talebi erkek eleman talebinden oldukça fazladır.

Elazığ'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslekler mensuplarının oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir. Mesleki beceri ve nitelik gerektiren meslekler açısından bakıldığında Elazığ ili ve Türkiye geneli benzerlik göstermektedir.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Elazığ			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5	3,4%	0,2%	7,5%	1,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	22	13,8%	0,4%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	14	9,0%	0,2%	14,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,0%	0,4%	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	15	9,8%	0,7%	7,8%	1,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	46	29,5%	1,4%	21,5%	2,2%
Teknisyenler, Tekniker. Ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	23	14,8%	1,3%	8,1%	1,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	26	16,4%	0,6%	22,4%	2,1%
Yöneticiler	5	3,2%	0,5%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	**157**	**100,0%**	**0,6%**	**100,0%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubundadır. Elazığ ilinde ustalık gerektiren açık iş talepleri yoğun bir şekilde alınmıştır. İkinci sırada Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise meslek gruplarına göre dağılımda Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslekler grubu yer almaktadır. Elazığ ilinde son dönemlerde kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. türünde birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Açık iş talebi olmayan meslek grubu ise nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubudur.

Türkiye'de ise Elazığ'ın aksine açık iş dağılımında birinci sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Elazığ'da açık iş dağılımında ikinci sırada yer alan tesis ve makine operatörleri ve montajcılar açık iş oranında dördüncü sırada yer almaktadır. Açık iş dağılımında birinci sırada yer alan Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu açık iş oranında da birinci sırada yer almaktadır. Açık iş dağılımında üçüncü sırada yer alan Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları açık iş oranında ikinci sırada yer almaktadır.

Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Elazığ			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%	0,0%	25,5%	25,0%	49,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	40,9%	54,3%	4,8%	21,3%	27,5%	51,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	28,2%	32,5%	39,3%	17,6%	19,3%	63,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	92,3%	7,7%	23,7%	41,7%	34,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	64,1%	35,9%	11,0%	73,9%	15,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	91,1%	8,9%	12,6%	51,1%	36,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	91,6%	8,4%	17,0%	46,5%	36,4%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	100,0%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**11,9%**	**66,4%**	**21,7%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Elazığ ilinin açık işlerinde erkekler ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde ise bu oran eşit seviyededir. Türkiye genelinde büro hizmetlerinde çalışan elemanlar hariç hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları profesyonel meslek mensupları, hizmet ve sanatkârları ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarıdır.

Hem Elazığ'da hem de Türkiye'de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grupları Yöneticiler ve profesyonel meslek mensuplarıdır. Türkiye genelinde Elazığ'dan farklı olarak büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve hizmet ve satış elemanları meslek gruplarında talep edilen elemanlarda fark etmez seçeneğini belirtme oranı çok yüksektir. Bu durum işgücü piyasasında fiziksel

aktiviteye dayalı icra edilmeyen mesleklerde kadınların başarılı olduklarını ve talep edildiklerini göstermektedir.

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Balık Temizleme İşçisi	10,0%	Çiftlik işçisi (Genel)	8,4%
2	Mermer Blok Çıkarma Ve Plaka İmalatçısı	7,7%	Beden İşçisi (Genel)	7,6%
3	Beden İşçisi (Genel)	7,6%	Satış Danışmanı	5,3%
4	Mermer İşçisi	4,5%	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	3,5%
5	Fiber Optik Data Ve Uydu Sistemleri Tesisatçısı	3,9%	Mobilya Montaj İşçisi	3,3%
6	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	3,5%	Ağır Kamyon Şoförü	2,9%
7	Satış Danışmanı	3,4%	Gaz Altı Kaynakçısı	2,7%
8	Elektrik Teknikeri	3,2%	Elektrikçi (Genel)	2,6%
9	Forklift Operatörü	3,2%	Hemşire	2,5%
10	Satış Nezaretçisi (Perakende Ticaret)	3,2%	Garson (Servis Elemanı)	2,1%
11	Pazarlamacı	2,9%	Pazarlamacı	2,1%
12	Aşçı	2,8%	Ön Muhasebeci	2,1%
13	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	2,7%	Elektrik-Elektronik Teknikeri	1,8%
14	Muhabir	2,5%	Temizlik Görevlisi	1,8%
15	Madenci (Genel)	2,3%	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	1,6%
16	Isı Yalıtımcısı	2,1%	Muhasebeci	1,5%
17	Garson (Servis Elemanı)	2,1%	Mermer İşçisi	1,5%
18	Muhasebeci	2,1%	Fırıncı Ustası - Unlu Mamuller	1,5%
19	Grafiker	1,9%	Elektro-Mekanik Montajcısı	1,4%
20	Plastik Boru İmal İşçisi	1,9%	Diğer Döşemeciler ve İlgili İşçiler	1,4%
21	Diğer Meslekler	26,7%	Diğer Meslekler	42,4%
Toplam		100,0%	Toplam	100,0%

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslekten ikisi değişmiştir. Bunlar sırasıyla balık temizleme İşçisi, mermer blok çıkarma ve plaka imalatçısı meslekleridir. Son yıllarda ilimizde balık yetiştiriciliğiyle ilgili atılımlar ile Balık Temizleme İşçisi talebinde artışlar yaşanmıştır. Geçen sene açık iş sıralamasında ilk sırada yer alan Çiftlik İşçisi (Genel) bu sene ilk 20 meslek arasına girememiştir.

Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler bakımından ilk yirmi meslek içerisinde yer alan mesleklerden on dört tanesi (Çiftlik işçisi (Genel), Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle), Mobilya Montaj İşçisi, Ağır Kamyon Şoförü, Gaz Altı Kaynakçısı, Elektrikçi (Genel), Hemşire, Ön Muhasebeci, Elektrik-Elektronik Teknikeri, Temizlik Görevlisi, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Fırıncı Ustası - Unlu Mamuller, Elektro-Mekanik Montajcısı, Diğer Döşemeciler ve İlgili İşçiler) bu sene ilk yirmi meslek

içerisinde yer almamaktadır. Onların yerine bu sene Balık Temizleme İşçisi, Mermer Blok Çıkarma Ve Plaka İmalatçısı, Fiber Optik Data Ve Uydu Sistemleri Tesisatçısı, Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı, Elektrik Teknikeri, Forklift Operatörü, Satış Nezaretçisi (Perakende Ticaret), Aşçı, Elektrik-Elektronik Teknisyeni, Muhabir, Madenci (Genel), Isı Yalıtımcısı, Grafiker, Plastik Boru İmal İşçisi meslekleri açık işlerde ilk yirmi meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Elazığ'dan farklı olarak birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Elazığ'dan farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde on bir farklı meslek (Makineci (Dikiş), Gaz Altı Kaynakçısı, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kasiyer, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Paketleme İşçisi (El İle), Ortacı/Ayakçı (Tekstil), İnşaat Mühendisi, CNC Torna Tezgâhı Operatörü) yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
Aşçı	Mermer Blok Çıkarma Ve Plaka İmalatçısı	Balık Temizleme İşçisi
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Genel)	Satış Nezaretçisi (Perakende Ticaret)
Büro Memuru(Genel)	Mermer İşçisi	Grafiker
Güzellik Hizmetleri Elemanı	Fiber Optik Data Ve Uydu Sistemleri Tesisatçısı	Kahve Ve Kakao Hazırlayıcısı (Barista)
Halkla İlişkiler Görevlisi	Elektrik Teknikeri	Tıp Asistanı
Sekreter	Forklift Operatörü	Hayvan Yetiştiriciliği Ve Sağlığı Teknikeri
Muhasebeci	Pazarlamacı	Kurye
Servis Elemanı(Garson) Yardımcısı	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Satış Danışmanı
Ön Muhasebeci	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	Muhasebeci
Makine Mühendisi	Muhabir	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Aşçı, Satış Danışmanı, Büro Memuru (Genel) iken, erkeklerde Mermer Blok Çıkarma ve Plaka İmalatçısı, Beden İşçisi (Genel) ve Mermer İşçisi yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Balık Temizleme İşçisi, Satış Nezaretçisi (Perakende Ticaret) ve Grafikerdir. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

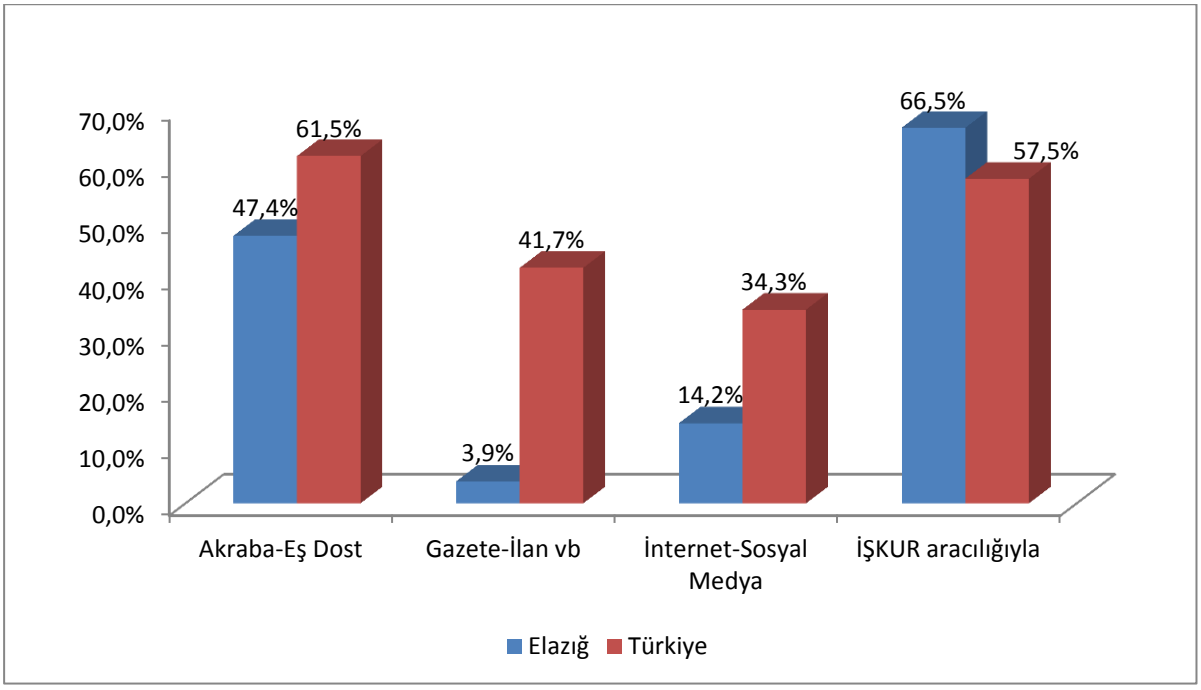

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Türkiye genelinde ve Elazığ'da kısmen benzerlik söz konusudur. Türkiye genelinde arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost yer alırken Elazığ'da İŞKUR aracılığıyla yer almaktadır. İŞKUR aracılığıyla arama kanalını ,Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb., İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. Elazığ'da 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 65,7 iken bu sene artarak yüzde 66,5'e çıkmıştır. İŞKUR son yıllarda büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte kendini günden güne geliştirerek önemli bir pozisyona gelmiştir. Hem iş arayanlar hem de işverenler için işe yerleştirme anlamında sunduğu hizmetler İŞKUR'un arama kanalı olarak tercih edilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%	33,3%
İmalat	33,6%	0,0%	22,8%	90,5%
İnşaat	73,9%	0,0%	21,7%	30,4%
Toptan ve perakende ticaret	45,7%	0,0%	2,2%	80,4%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	33,3%	8,3%	16,7%	75,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	31,7%	39,7%	39,7%	28,6%
Genel Toplam	47,4%	3,9%	14,2%	66,5%

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ'da 2014 yılında Ulaştırma ve Depolama sektöründe açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmakta iken 2015 yılında mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, eğitim ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri iş arama kanalları olarak İŞKUR' u kullanmaktadırlar. Türkiye genelinde idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u kullanmaktadırlar. Elazığ' da İmalat, toptan ve perakende ticaret ve konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde de açık işler büyük bir oranda İŞKUR aracılığı ile aranmaktadırlar. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki firmalar açık işlerini sadece Akraba-Eş Dost vasıtası ile aramaktadırlar. Elazığ'da Ulaştırma ve depolama sektöründeki firmalar açık işlerini İŞKUR'dan talep etmemektedirler.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	21,0%	0,0%	0,0%	85,4%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	43,9%	0,0%	12,8%	82,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	40,6%	0,0%	14,8%	74,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	44,5%	0,0%	13,1%	67,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	61,3%	0,0%	0,0%	61,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	67,6%	7,7%	0,0%	54,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	72,3%	0,0%	19,3%	53,1%
Yöneticiler	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	47,4%	3,9%	14,2%	66,5%

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ ilinde Yöneticiler meslek grubunun tamamı Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya arama kanallarını kullanmaktadırlar. İŞKUR arama kanalını oransal olarak en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olanlar kullanmaktadırlar. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubu için gazete-ilan vb. arama kanalı kullanılmazken, Nitelik gerektirmeyen meslekler grubu için İnternet-Sosyal Medya arama kanalı olarak kullanılmamaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

Meslekler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Balık Temizleme İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mermer Blok Çıkarma Ve Plaka İmalatçısı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	79,9%	0,0%	0,0%	55,2%
Mermer İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fiber Optik Data Ve Uydu Sistemleri Tesisatçısı	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	39,5%	0,0%	39,5%	60,5%
Satış Danışmanı	41,9%	0,0%	19,4%	58,1%
Elektrik Teknikeri	40,0%	0,0%	60,0%	60,0%
Forklift Operatörü	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Satış Nezaretçisi (Perakende Ticaret)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Diğer	49,4%	1,3%	0,0%	78,5%
Genel Toplam	47,4%	3,9%	14,2%	66,5%

KAYNAK: İPA 2015

Balık Temizleme İşçisi, Fiber Optik Data ve Uydu Sistemleri Tesisatçısı ve Forklift Operatörü mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Diğer ve

Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	31,1%	30,6%	21,4%	7,0%	4,3%	5,6%
Gazete-İlan vb	0,0%	17,8%	0,0%	82,2%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	18,2%	22,4%	9,7%	22,4%	27,2%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	17,2%	22,7%	18,5%	20,9%	7,7%	12,9%
Genel Toplam	22,7%	24,9%	18,2%	17,1%	6,6%	10,6%

KAYNAK: İPA 2015

Elazığ'da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 5-9 yaştaki firmalar, ikinci sırada 15-19 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 10-14 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 0-4 yaş firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 20-24 yaş arası firmalardadır. Elazığ ilinde Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını tercih eden firmalar yer almamaktadır.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Elazığ			Türkiye		
	0-30 Gün	**31-89 Gün**	**90+Gün**	**0-30 Gün**	**31-89 Gün**	**90+ Gün**
Akraba-Eş Dost	72,8%	13,0%	14,2%	65,20%	13,30%	21,50%
Gazete-İlan vb	100,0%	0,0%	0,0%	63,10%	12,30%	24,60%
İnternet-Sosyal Medya	77,6%	22,4%	0,0%	65,40%	15,10%	19,50%
İŞKUR aracılığıyla	71,6%	16,1%	12,3%	70,40%	12,30%	17,30%
Genel Toplam	76,6%	12,1%	11,3%	**67,50%**	**12,50%**	**19,90%**

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Elazığ ili kısmen benzerlik göstermektedir.

Hem Türkiye genelinde hem de Elazığ'da Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Elazığ			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	10,7%	85,2%	4,1%	19,10%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb	0,0%	0,0%	100,0%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	77,6%	22,4%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR aracılığıyla	11,4%	61,8%	26,8%	16,5%	48,1%	35,4%
Genel Toplam	11,9%	66,4%	21,7%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Elazığ'da hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Elazığ'da cinsiyet olarak farketmez seçeneği tercih edilirken Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde Elazığ'da en fazla erkekler aranırken, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Elazığ ve Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır.

Elazığ'daki açık işlerin yüzde 26,8'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 14'ünde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık dörtte biri bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Elazığ genelinden farklı olarak en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	0,0%	41,0%	14,1%	35,5%
Gazete-İlan vb	0,0%	0,0%	85,9%	14,4%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	41,2%	70,6%	45,1%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	96,8%	14,1%	83,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 83'lük kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 45,1 ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 80,8'inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 2,5'inde kadın eleman arandığı, yüzde 16,7'sinde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 96,8'i İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 100'lük oranıyla İŞKUR'dur. Türkiye genelinde

vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Elazığ'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini arama kanalları; hem Elazığ geneli açık işlerin aranma kanalları hem de Türkiye geneli vardiyalı çalışma yapılan ve açık işi olan işyerlerinin aranma kanalları ile farklılaşmaktadır.

Elazığ'daki açık işlerin yüzde 10,8'i part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 4,7'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Elazığ genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR aracılığıyla arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	100,0%	0,0%	70,4%
Akraba-Eş Dost	0,0%	65,8%	0,0%	25,7%
Gazete-İlan vb	0,0%	0,0%	100,0%	29,6%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	100,0%	29,6%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 70,4'lük kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 29,6 ile Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 39'unda cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 31,5'inde kadın eleman, yüzde 29,6'sında ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin tamamını İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Erkek eleman arama yolunda yüzde 100,0'lük bir oranla İŞKUR tercih edilmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Elazığ'daki açık işlerin yüzde 30'u İhracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 4,8'i ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Elazığ genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR aracılığıyla arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise Akraba-Eş Dost arama kanalı gelmektedir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	51,1%	89,5%	6,0%	58,5%
İŞKUR aracılığıyla	48,9%	35,5%	100,0%	58,8%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	10,5%	0,0%	6,3%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 58,8'lik kısmının İŞKUR aracılığıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 58,5 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 60,5' inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 4,3'ünde kadın eleman aranmakta iken, yüzde 35,2'si için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 51,1'lik bir oranda Akraba-Eş Dost vasıtasıyla eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 48,9 ile İŞKUR arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman aranma yolunda ise yüzde 89,5'lik bir oranda Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 100,0'lük bir oranı İŞKUR aracılığıyla arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Elazığ'daki açık işlerin yüzde 84'ü daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	56,0%	55,6%	9,3%	44,1%	0,0%	83,4%	0,0%	64,9%
Gazete-İlan vb	0,0%	0,0%	18,4%	4,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	16,5%	15,1%	14,4%	0,0%	16,6%	0,0%	12,9%
İŞKUR aracılığıyla	52,5%	74,7%	81,6%	74,0%	100,0%	5,4%	100,0%	26,3%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerleri karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 74 ile İŞKUR ve yüzde 44'1 ile Akraba-Eş Dost'tur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık

işlerinin yüzde 64,9'unda Akraba-Eş Dost ve yüzde 26,3'ünde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 84,2'lik kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. Açık işlerin yüzde 84 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. İŞKUR'un daha önce hizmetlerinden yararlananların açık iş arama durumunda, hesaplanan oranı cinsiyet olarak fark etmez denilen açık işler düşürmüştür. Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre aranma kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığı görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Elazığ'da 157 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, İletişim ve İfade Yeteneği, , Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar Kullanımı ile Satış ve Pazarlama Becerisi gelmektedir. Yabancı Dil Becerisi Elazığ ilindeki hiçbir açık işte tercih edilmemiştir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; kadın taleplerinde Bilgisayar kullanımı erkek eleman taleplerinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ilk sırayı almaktadır. İkinci ve üçüncü sıralarda kadınlar için İletişim ve İfade yeteneği, Hesap yapabilme(Analitik Beceri), erkeklerde ise Takım çalışması ve fiziki ve bedensel yeterlilik yer almaktadır. Fark etmez tercihindeki öncelik verilen beceride ilk sırada fiziki ve bedensel yeterlilik, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme ile Bilgisayar Kullanımı erkeklere göre daha ön

sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Takım Çalışmasına Uyum ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İmalat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, inşaat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Toptan ve perakende ticaret sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Ulaştırma ve Depolama sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe Takım Çalışması, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise İletişim ve İfade Yeteneğidir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Bilgisayar Kullanımı ve Hesap Yapabilme(Analitik Beceri), Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Hesap yapabilme(Analitik Beceri) ve Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilmedir. Hizmet ve Satış Elemanları Ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla İletişim ve ifade Yeteneği ve Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Takım Çalışmasıdır.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 15 mesleğin 4'ünde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 4 meslekte Takım Çalışması, 1 meslekte Proje Tabanlı Çalışma, 1 meslekte İletişim ve İfade Yeteneği, 5 meslekte Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk tercih olarak bildirilmiştir.

En fazla açık iş olan Balık Temizleme İşçisi mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik; Mermer Blok Çıkarma ve Plaka İmalatçısı mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe; Beden İşçisi de ağırlıklı olarak Takım Çalışması ve İletişim ve İfade Yeteneği, Mermer İşçisi mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik en fazla aranan beceriler olmuştur. Satış Nezaretçisi(toptan Ticaret) ile Pazarlamacı mesleklerinde en fazla tercih edilen beceri İletişim ve İfade Yeteneği olmuştur. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Elazığ genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" ikinci sırada "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik" tir. Akraba-Eş Dost, İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. Gazete-İlan vb. arama kanalında öne çıkan beceri ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile İletişim ve İfade Yeteneğidir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 76,6'sının 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Elazığ ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olurken, 31-89 gün ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Elazığ'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Elazığ'da açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

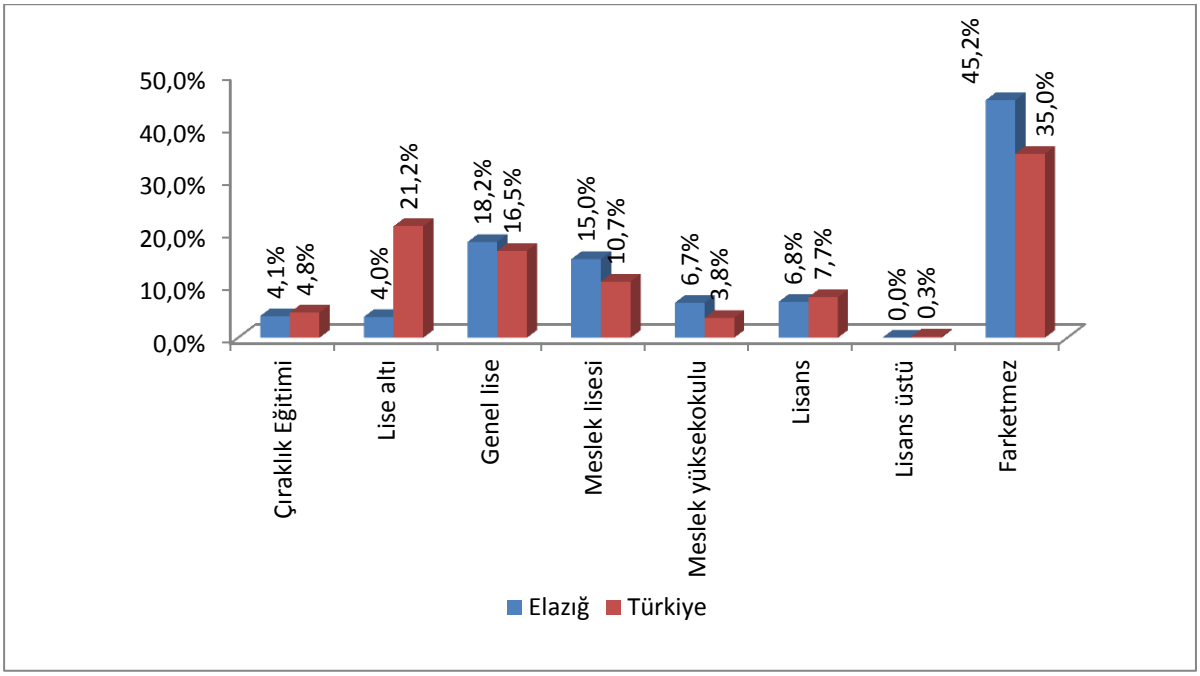

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi sıralamasına bakıldığında genel olarak benzerlik söz konusudur. Türkiye genelinde ilk üç sırayı; Fark Etmez, Lise Altı ve Genel Lise alırken, Elazığ'da ise bu sıralama; Fark Etmez, Genel Lise ve Meslek Lisesi şeklindedir. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Elazığ'da ise Lisans, MYO, Çıraklık Eğitim ve Lise Altı şeklinde gerçekleşmiştir. Elazığ ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre düşüktür.

Hem Türkiye genelinde hem de Elazığ'da en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "biz işyerinde eğitiriz" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Fark etmez	11,7%	49,9%	48,8%	45,2%
Genel lise	51,8%	9,4%	27,0%	18,2%
Meslek lisesi	0,0%	20,5%	6,1%	15,0%
Lisans	24,2%	6,0%	0,0%	6,8%
Meslek yüksekokulu	0,0%	5,2%	14,9%	6,7%
Çıraklık Eğitimi	12,3%	3,0%	3,2%	4,1%
Lise altı	0,0%	6,0%	0,0%	4,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Elazığ'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 33'ünü temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 51,8 ile genel lise, bunu takiben yüzde 24,2 ile lisans olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 49,9 ve bunu takiben yüzde 20,5 ile meslek lisesi eğitimli talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir. Sadece kadın eleman talep edilen açık işlerde yüzde 64 genel lise ve fark etmez seçeneği talep edilirken, bu oran erkeklerde yüzde 59,3'tür.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Fark etmez
Toptan ve perakende ticaret	6,5%	13,0%	13,0%	13,0%	10,9%	4,3%	39,1%
İmalat	0,0%	0,0%	5,8%	17,1%	8,6%	17,8%	50,7%
İnşaat	0,0%	0,0%	8,7%	21,7%	0,0%	8,7%	60,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8,3%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	39,7%	41,3%	0,0%	0,0%	19,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	4,1%	4,0%	18,2%	15,0%	6,7%	6,8%	45,2%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde madencilik ve taş ocakçılığı, ulaştırma ve depolama inşaat, imalat, toptan ve perakende ticaret sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile eğitim sektörlerinde genel lise, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe

çıraklık eğitimi veya meslek yüksekokulu, diğer hizmet faaliyetleri sektöründe ise meslek lisesi eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	0,0%	0,0%	13,1%	0,0%	0,0%	0,0%	86,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	0,0%	8,4%	11,6%	0,0%	0,0%	0,0%	80,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	9,7%	53,0%	27,7%	9,6%	0,0%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	10,6%	9,6%	49,4%	0,0%	4,8%	5,6%	0,0%	20,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	26,8%	13,5%	19,4%	40,4%	0,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	29,9%	29,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	40,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	0,0%	80,6%	0,0%	0,0%	19,4%	0,0%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	4,1%	4,0%	18,2%	15,0%	6,7%	6,8%	0,0%	45,2%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, Nitelik gerektirmeyen meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Yöneticiler, Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, Hizmet ve satış elemanları meslek gruplarında talep edilen eğitim düzeyi ise genel lise olarak belirtilmiştir. Profesyonel meslek mensupları meslek grubunda ise Lisans mezunu talebi ön plandadır. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda ise talep edilen eğitim düzeyi olarak Meslek Lisesi ön planda olmuştur

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Fark etmez	55,9%	0,0%	7,0%	56,8%
Genel lise	30,1%	17,4%	25,0%	67,7%
Meslek lisesi	47,5%	0,0%	38,5%	83,0%
Lisans	32,2%	0,0%	0,0%	67,8%
Meslek yüksekokulu	19,9%	0,0%	9,9%	90,1%
Çıraklık Eğitimi	48,1%	16,7%	0,0%	35,3%
Lise altı	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**47,4%**	**3,9%**	**14,2%**	**66,5%**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işler için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak İŞKUR, Akraba-Eş Dost ve İnternet-Sosyal Medya arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak Akraba-Eş Dost ve İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Genel lise ve meslek lisesi eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak Akraba-Eş Dost ve İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (Akraba-Eş Dost ve İŞKUR) ile Elazığ genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (Akraba-Eş Dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Lise altı	100,0%	0,0%	0,0%
Genel lise	85,2%	0,0%	14,8%
Meslek lisesi	78,4%	12,7%	8,9%
Lisans	79,1%	20,9%	0,0%
Meslek yüksekokulu	71,5%	0,0%	28,5%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%
Fark etmez	68,7%	19,5%	11,8%
Genel Toplam	**76,6%**	**12,1%**	**11,3%**

Kaynak: İPA 2015

Elazığ'da Çıraklık Eğitimi, Lise altı, Meslek Lisesi, Lisans, Meslek Yüksekokulu, Genel Lise ve Fark etmez eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilmektedir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Elazığ ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Madencilik ve taş ocakçılığı	66,7%	0,0%	33,3%
İmalat	40,3%	48,2%	11,5%
İnşaat	82,6%	0,0%	17,4%
Toptan ve perakende ticaret	93,5%	0,0%	6,5%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	66,7%	16,7%	16,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	76,6%	12,1%	11,3%

Kaynak: İPA 2015

Madencilik, İnşaat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde açık işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler 0-30 gün süre ile kapatılmaya çalışılmaktadır.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
0-4	53,0%	14,6%	32,4%
5-9	87,2%	12,8%	0,0%
10-14	61,5%	30,9%	7,6%
15-19	100,0%	0,0%	0,0%
20-24	90,0%	0,0%	10,0%
25+	81,9%	0,0%	18,1%
Genel Toplam	76,6%	12,1%	11,3%

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 5-9 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 87,2' sini 0-30, yüzde 12,8'ini 31-89 gündür aradığı gözlemlenmiştir. 15-19 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve açık işlerinin tamamının 0-30 gün arasında karşıladığı görülmüştür. Açık işlerini karşılamakta zorlanan yaş grubu yüzde 32,4'lük oranla 90+ gündür eleman arayan 0-4 yaş grubudur.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	80,6%	0,0%	19,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	80,1%	10,0%	10,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	84,3%	15,7%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	60,5%	0,0%	39,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	80,0%	9,6%	10,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	90,4%	9,6%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	55,3%	30,9%	13,7%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	76,6%	12,1%	11,3%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise Yöneticiler meslek grubudur.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Elazığ ilindeki işyerlerinin yüzde 21'i eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Elazığ ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta sıkıntı çekmemektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

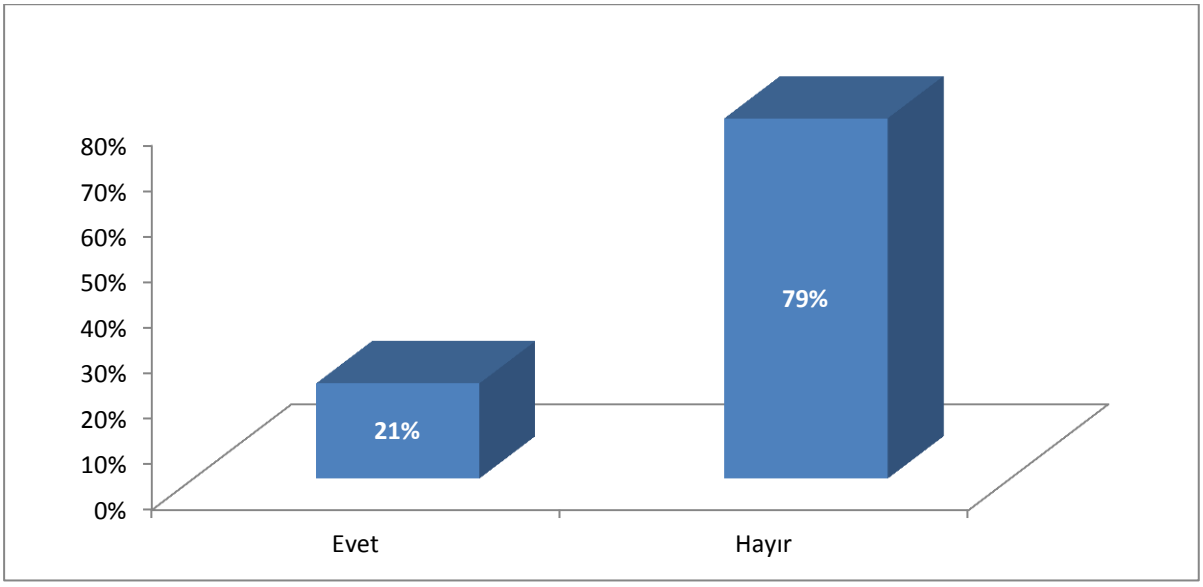

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 21'inin aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Elazığ ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında fazla bir uyumsuzluk olmadığını göstermektedir. İşverenler istedikleri işgücü ihtiyaçlarını karşılama noktasında aşırı zorlanmamaktadırlar. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Elazığ ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri İnşaat sektöründedir. Bu sektörü sırası ile Toptan ve perakende ticaret ve İmalat sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. Su temini; atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	2	100,0%	2	2	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6	0	0,0%	5	2	40,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	28	6	22,2%	27	10	36,0%
İmalat	193	93	48,4%	189	60	31,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	79	33	42,3%	77	24	31,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	41	13	31,7%	37	10	27,6%
Toptan ve perakende ticaret	289	104	36,1%	284	70	24,6%
Eğitim	39	18	45,9%	37	8	22,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	47	9	20,2%	46	7	15,0%
Ulaştırma ve depolama	56	8	14,6%	56	7	12,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9	2	25,0%	9	1	12,5%
İnşaat	351	79	22,5%	327	40	12,2%
Bilgi ve iletişim	9	1	12,5%	9	1	11,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	31	9	30,0%	31	3	11,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	14	5	35,7%	11	1	10,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	56	11	19,2%	54	4	8,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0	0,0%	3	0	0,0%
Genel Toplam	**1.253**	**395**	**31,6%**	**1.204**	**251**	**20,9%**

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 49 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 36 oranında olan 144 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 3 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Elazığ'daki işyerlerinin yüzde 31,6'sının eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her üç tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 10,7 puanlık bir azalışla yüzde 20,9 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 36 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 4 orana karşılık 49 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde 25,7 puanlık bir azalış gerçekleşmiş ve yüzde 10,0 oranında işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Daha sonra sırayı İmalat sektörü almaktadır. İşyeri sayısında yüzde 2'lik bir azalış gerçekleşen söz konusu sektörde 16,7 puanlık bir azalışla yüzde 31,7 oranında işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, toptan ve perakende ticaret ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Elazığ'da geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalmış ve Türkiye geneli oranının altında kalmıştır.

Elazığ'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 676 kişinin temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	231	46
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	127	26
Hizmet Ve Satış Elemanları	119	22
Profesyonel Meslek Mensupları	94	15
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	55	23
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	26	5
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	13	14
Yöneticiler	11	5
Genel Toplam	**676**	**157**

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 34,1'lik pay ve 231 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 18,7'lik pay ve 127 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yüzde 17,6'lık pay ve 119 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler, meslek grubu bazında incelendiğinde ise nitelik gerektirmeyen meslekler ayrı tutulmak üzere benzer bir sıralama söz konusudur. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubu açık işlerde yüzde 8,9'luk pay ve 14 kişi ile altıncı sırada yer alırken, temininde güçlük çekilen kişilerde yüzde 1,9'luk pay ve 13 kişi ile yedinci sırada yer almaktadır.

Nitelik gerektirmeyen mesleklerde eleman temininde güçlük çekilme durumunun açık işlere göre düşük olması bir kez daha mesleki ve teknik eğitimin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Elazığ ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Elazığ ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

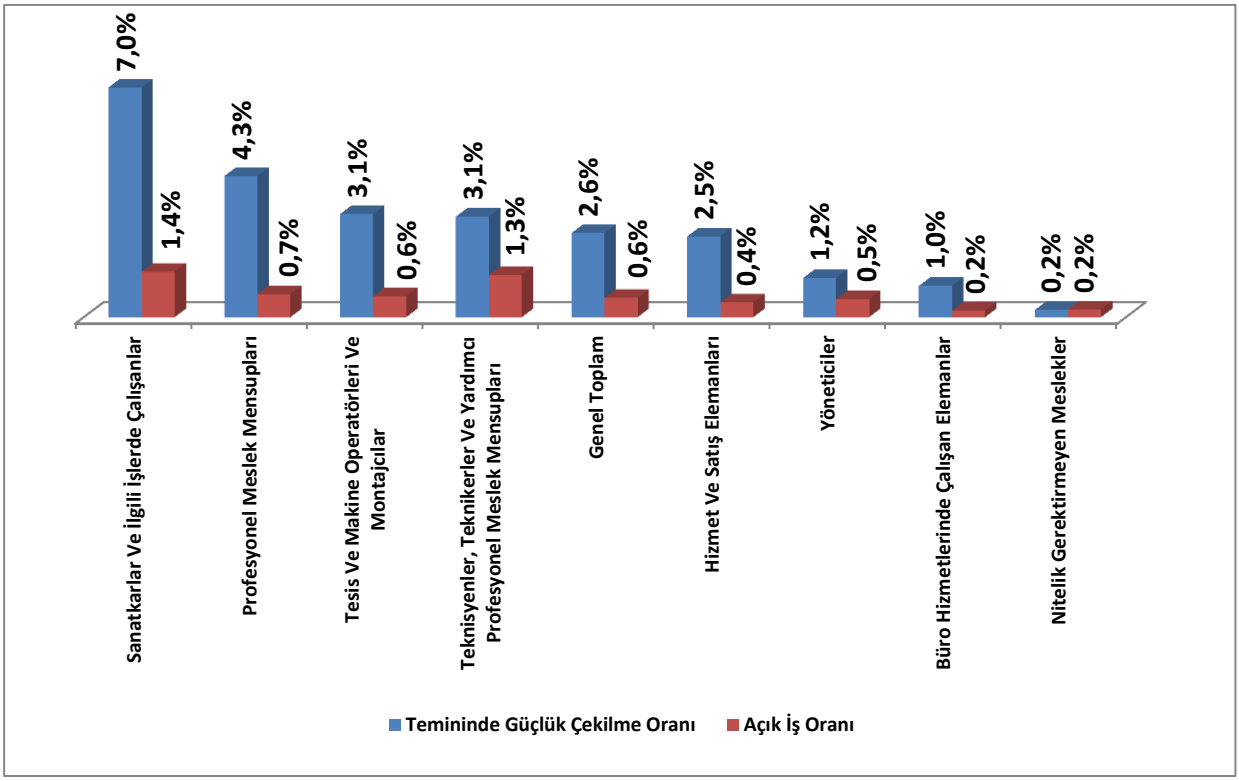

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Elazığ'da sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 7,0'sinin temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 33,2 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA'da sırayı yüzde 4,3 ile profesyonel meslek mensupları meslek grubu ve yüzde 3,1 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grupları almaktadır. Grafikten anlaşılacağı üzere nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubunda işverenlerin sıkıntı yaşamadığı görülmektedir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Elazığ'da eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Satış Danışmanı	5,1%
Gaz Altı Kaynakçısı	4,5%
Aşçı	4,1%
Ağır Kamyon Şoförü	2,2%
Mobilya Montaj İşçisi	2,2%
Pazarlamacı	2,1%
Garson (Servis Elemanı)	2,0%
Ekskavatör(Kazıma Ve Yükleme) Operatörü	2,0%
Elektrikçi (Genel)	2,0%
Diğer	73,8%
Genel Toplam	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Satış Danışmanı mesleği yüzde 5,1'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan yedinci meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğe bakıldığında sadece Satış Danışmanı mesleği ortaktır. Özellikle bu mesleğe yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

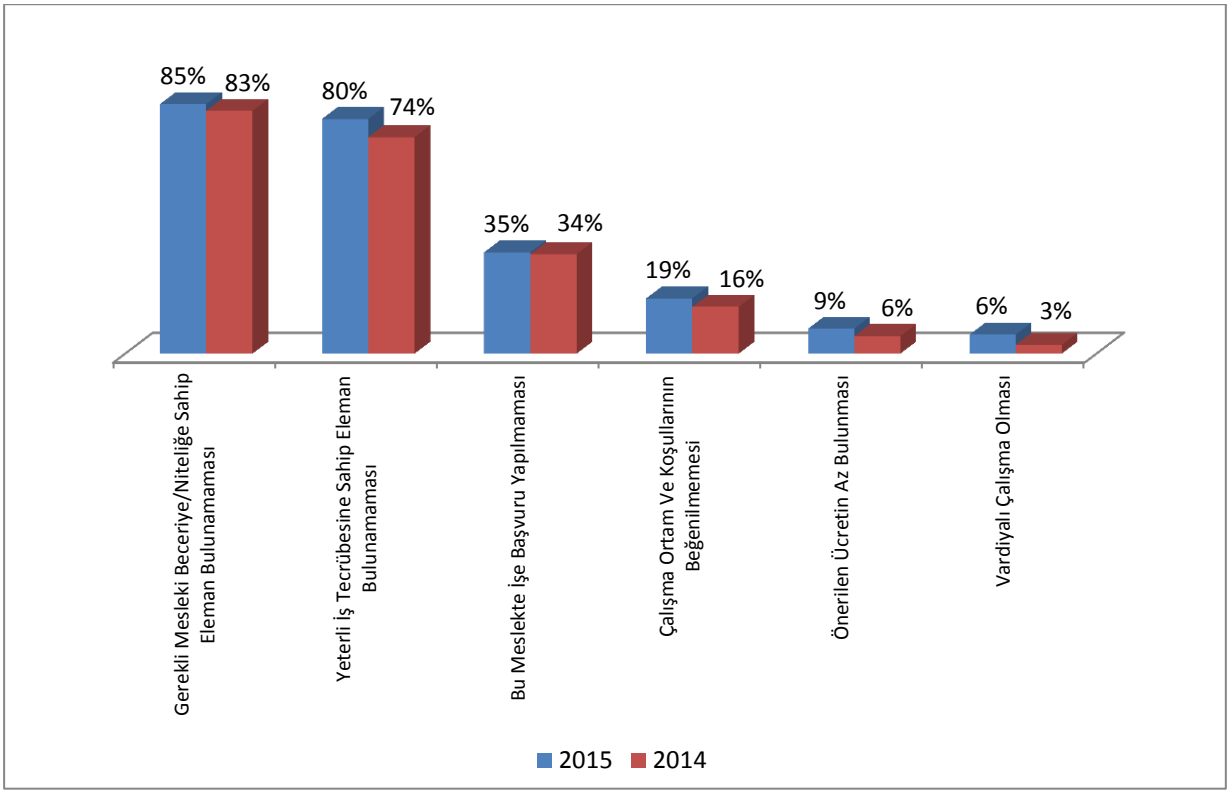

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 74'ü söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 6 puanlık bir artışla yüzde 80 oranında işverenler tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 3 puanlık artışla yüzde 19 işveren tarafından işaretlenen "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi", ve 3 puanlık artışla yüzde 9 işveren tarafından işaretlenen "Önerilen Ücretin Az Bulunması ve Vardiyalı Çalışma Olması'' nedenleridir. 2015 yılı ile 2014 yılı karşılaştırıldığında ilimizde bu yıl için temininde güçlük çekme nedenlerinde azalma söz konusu

değildir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

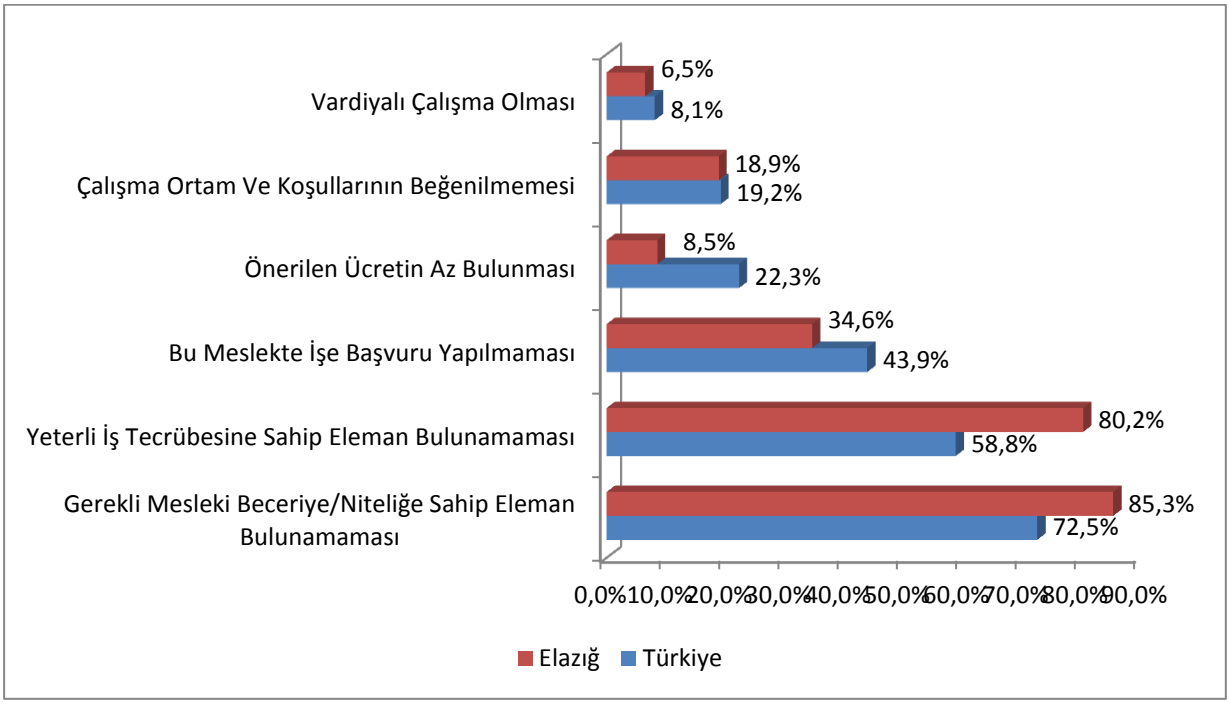

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Elazığ ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Elazığ'da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Elazığ'ı Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 13,8 puanlık farkla "Önerilen Ücretin Az Bulunması" , ikincisi de 9,3 puanlık farkla "Bu Meslekte İşe Başvurusu Yapılmaması" nedenleridir. Söz konusu iki neden de Elazığ'daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

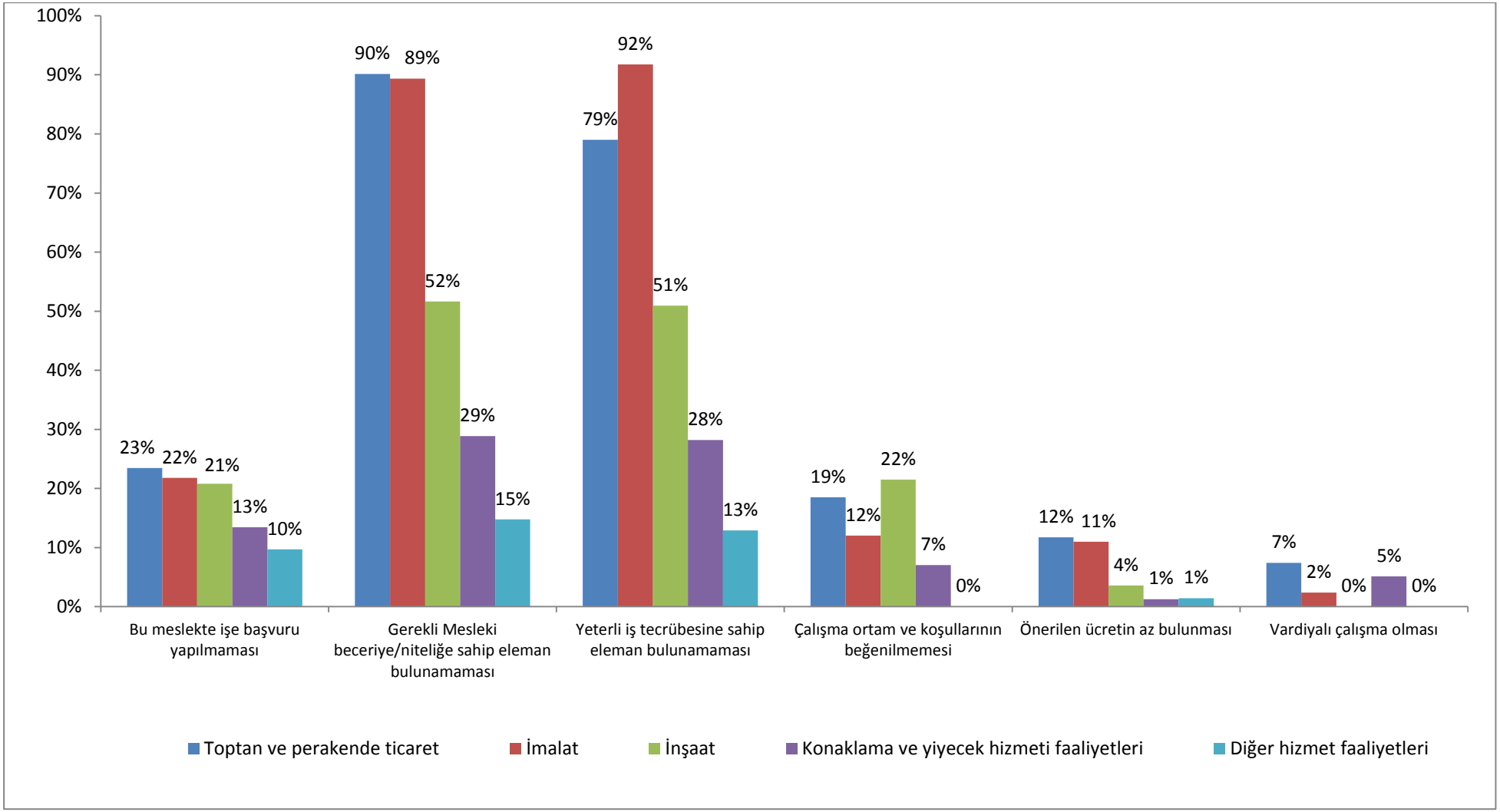

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; toptan ve perakende ticaret, imalat, inşaat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. Her dört sektörde de sırayı "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenleri takip etmektedir. İmalat sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleri gelmektedir.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; "Vardiyalı Çalışma Olması" nedenlerinin, özellikle Diğer Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörlerinde faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine "Vardiyalı Çalışma Olması" nedeni Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet gösteren işverenler tarafından daha çok işaretlenmiştir. Bunlarla beraber "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedeni ise tüm sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde birbirine yakın oranlarda işgücü temininde bir güçlük nedeni olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Satış Danışmanı	9%	97%	88%	12%	18%	30%
Gaz Altı Kaynakçısı	10%	82%	93%	17%	14%	0%
Aşçı	15%	92%	84%	4%	4%	0%
Ağır Kamyon Şoförü	53%	61%	61%	55%	7%	37%
Mobilya Montaj İşçisi	36%	100%	79%	14%	14%	0%
Pazarlamacı	41%	85%	75%	7%	7%	0%
Garson (Servis Elemanı)	24%	100%	85%	16%	8%	16%
Ekskavatör(Kazıma Ve Yükleme) Operatörü	91%	100%	100%	18%	0%	41%
Elektrikçi (Genel)	18%	67%	92%	26%	15%	0%
Mermer Blok Çıkarma Ve Plaka İmalatçısı	0%	100%	100%	100%	0%	0%
Mali Müşavir	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Soğuk Demirci	0%	100%	100%	100%	0%	0%
Ön Muhasebeci	11%	100%	89%	0%	11%	0%
Teknik Servis Elemanı	63%	63%	63%	0%	0%	0%
Madenci (Genel)	100%	0%	100%	100%	0%	0%
İş Makineleri Operatörü	76%	100%	100%	0%	0%	0%
Marangoz	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Muhasebeci	36%	75%	63%	0%	24%	0%
Sondaj Operatörü/Sondör	0%	100%	71%	0%	0%	0%
Plastik Boru İmal İşçisi	40%	100%	60%	0%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Satış Danışmanı mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi; Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olarak yansımıştır. Bununla beraber gaz altı kaynakçısı, aşçı ve ağır kamyon şoförü mesleklerinde eleman bulunamaması yine aynı sorunlara (Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması) bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Meslekler bazında temininde güçlük çekilme nedenlerine genel olarak bakıldığında yüksek oranda iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması dikkat çekmektedir. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Çalışanlara Yönelik Eğitim	0,5%	0,4%
Eleman Talebi	60,4%	51,5%
İEP	14,8%	13,2%
İşveren Danışmanlığı	73,2%	74,3%
KÇÖ	0,5%	0,7%
Kurs	0,3%	0,2%
Mevzuat Danışmanlığı	20,5%	23,5%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre işbaşı eğitim programları, çalışanlara yönelik eğitim ve işbirliği ile mesleki eğitim (Kurs) hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber her iki işyeri durumu için mevzuat danışmanlığı hizmetinden faydalanma konusunda 3 puanlık bir fark olmakla birlikte, işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri eleman talebi hizmetinde 8,9 puanlık farkla daha az faydalanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet eleman talebidir. Bu durum işverenlerin çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çektikleri işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi imkânının sunulması anlamına gelmektedir.

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) hizmetinde farklılaşma az da olsa bulunmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre Kurs hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Elazığ ilinde işyerlerinin yüzde 21'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 14'ünde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 32'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat	19	22	41
Toptan ve perakende ticaret	8	32	41
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13	12	25
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	8	13
Diğer hizmet faaliyetleri	1	11	12
İnşaat	5	7	12
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	9	11
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı		6	6
Ulaştırma ve depolama		4	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri		3	3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	2	3
Bilgi ve iletişim		1	1
Genel Toplam	54	118	171

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yüzde 52'si, İmalat sektöründe ise yüzde 46,3'tür. Dört sektörde ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

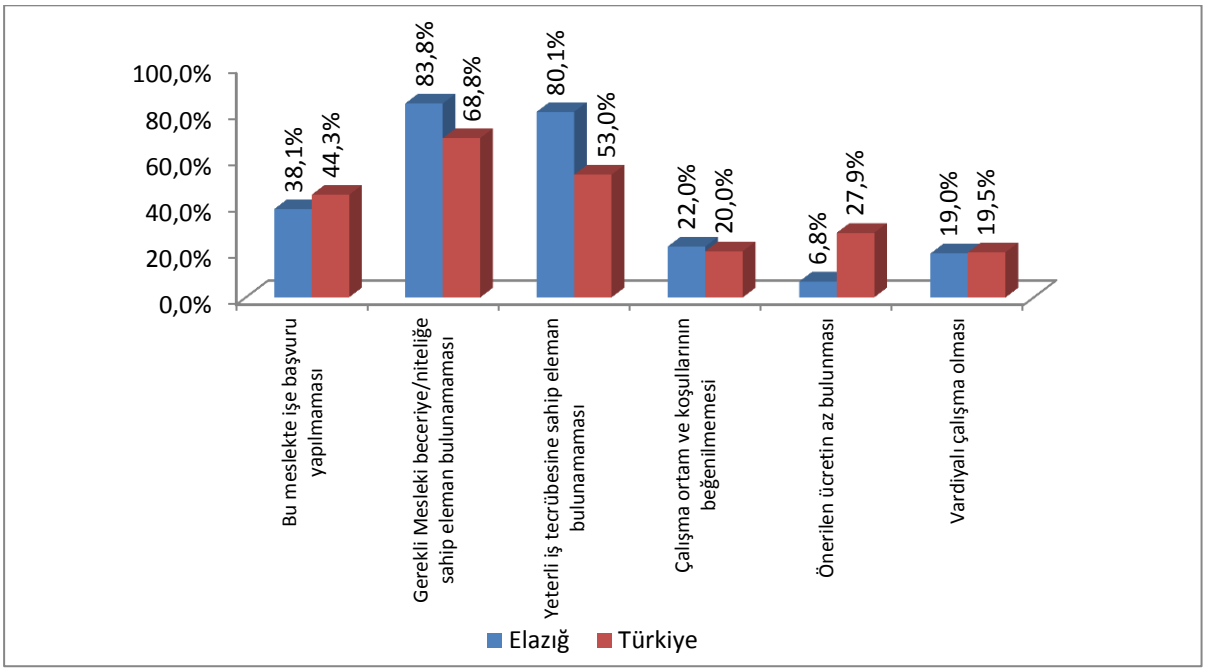

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 4'tür. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Elazığ ile Türkiye geneli ayrılmaktadır. Türkiye genelinde en düşük orana vardiyalı çalışma sahipken, Elazığ'da ise işveren merkezli seçenekler içerisinde çalışma ve ortam koşullarının beğenilmemesi ve vardiyalı çalışma birbirini takip etmektedir.

Elazığ ilinde işyerlerinin yüzde 21'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 4,7'si ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 54,4'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 35'tir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	5	9
İmalat	17	13	30
İnşaat	1	2	4
Toptan ve perakende ticaret	7	5	13
Ulaştırma ve depolama	1	0	1
Diğer hizmet faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	31	26	57

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Elazığ'da ihracat yapan işyerlerinden sadece diğer hizmet faaliyetleri sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

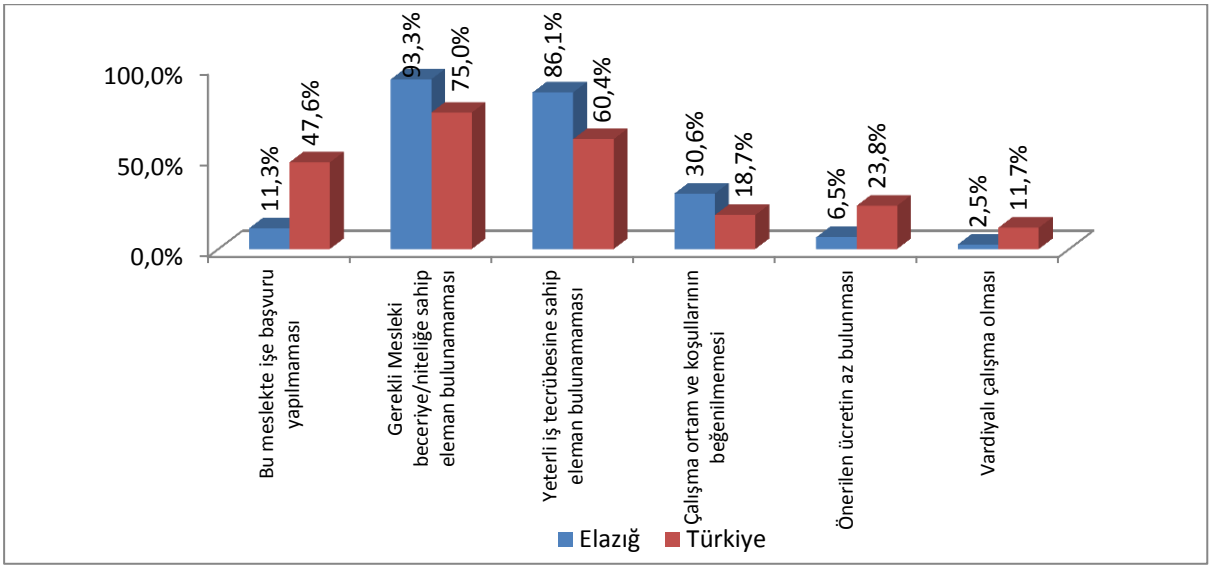

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Elazığ ili sıralamasının ilk iki nedeni aynıdır.

Elazığ'da işyerlerinin yüzde 21'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 4,6'sının part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 45'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	0	1
İmalat	5	2	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	3	3
İnşaat	1	1	2
Toptan ve perakende ticaret	4	5	9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	4	11
Bilgi ve iletişim	0	1	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	4	6
Eğitim	1	2	3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	1	5
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	2	2
Diğer hizmet faaliyetleri	0	4	4
Genel Toplam	25	31	56

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı, part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Elazığ'da elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor ile diğer hizmet faaliyetleri sektörleri dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

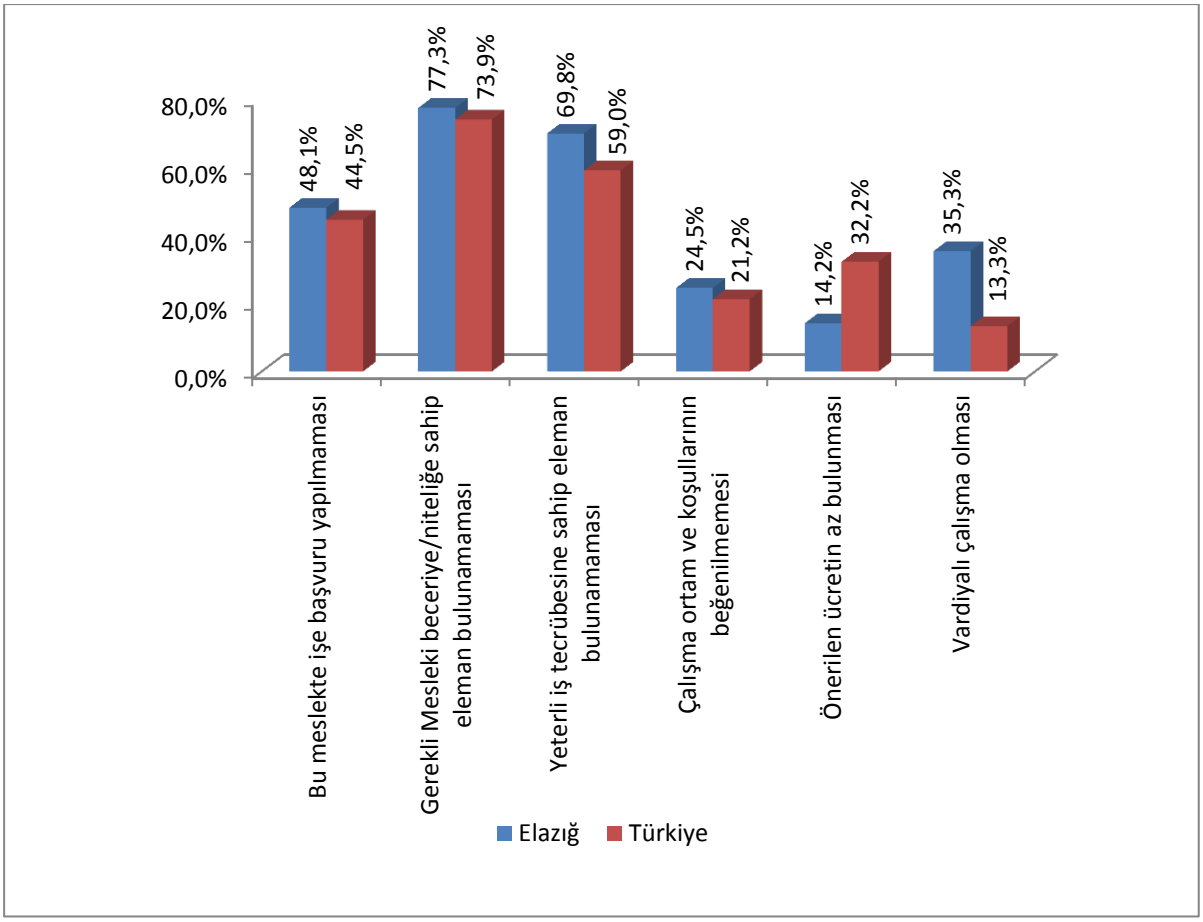

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Elazığ ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Elazığ ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde

Önerilen Ücretin Düşük Bulunması oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Part-time çalışan istenen işlerde ücretler çalışmak isteyenler için problem teşkil etmemektedir.

İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerlerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan işyerleri	3,4%
İhracat Yapan İşyerleri	6,8%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	2,3%
Genel Toplam	4,7%

Kaynak: İPA 2015

Elazığ'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 3,4 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 6,8, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 2,3 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,7'dir. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde Elazığ ili Türkiye ortalamasının altında iken diğer göstergelerde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Elazığ'da istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Elazığ, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen sektör olmadığı görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	44	73,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	15	29,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	61	27,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	232	9,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	15	8,7%
İnşaat	280	7,8%
İmalat	261	5,3%
Toptan ve perakende ticaret	217	4,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	55	3,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19	2,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	32	1,0%
Bilgi ve iletişim	1	0,9%
Ulaştırma ve depolama	5	0,6%
Eğitim	4	0,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	0,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	**1.243**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2015

Elazığ'da elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri olmak üzere iki sektör geneldeki artış beklentisine rağmen herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü yüzde 73,3 oranında 44 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 29,4'luk bir oranla bu sektörü gayrimenkul faaliyetleri sektörü takip etmektedir ki burada da 15 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yüzde 27,5 oranında istihdam artışı beklenmektedir.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Elazığ ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam	Net İstihdam Değişim Oranı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	353	5,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	331	8,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	260	7,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	117	2,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	71	3,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	61	3,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	42	1,5%
Yöneticiler	5	0,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	4	0,6%
Genel Toplam	1.243	4,7%

Kaynak: İPA 2015

Elazığ'da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 353 kişilik istihdam artışı beklentisiyle nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla hizmet ve satış elemanları ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yine sıralamanın değiştiği ve yüzde 8,2 oranında hizmet ve satış elemanlarının ilk sırada olduğu görülmektedir. Takip eden sektörler sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; tesis ve makine operatörleri ve montajcılar yüzde 7,9 oranında, nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubu için ise yüzde 5,9 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda ise 4 kişilik artış yüzde 0,6'lık bir dilime tekabül etmektedir. Ayrıca değişikliğin beklenmediği herhangi bir meslek grubunun bulunmaması ise dikkat çekicidir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir. Elazığ'da en fazla istihdam artışı beklenen sektörün İnşaat olması meslek gruplarında kendini göstermiş ve nitelik gerektirmeyen meslekleri en üst sıralara taşımıştır.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (İnşaat)	Temizlik Görevlisi
Tır-Çekici Şoförü	Direksiyon Eğitmeni
Balık Temizleme İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Genel)
Madenci (Genel)	Tır-Çekici Şoförü
Şoför-Yük Taşıma	Güneş Enerjisi Sistemleri Montaj İşçisi
Gaz Altı Kaynakçısı	Güneş Enerji Sistemleri İmal Ustası
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
İş Makineleri Operatörü	Satış Danışmanı
Ağır Kamyon Şoförü	Soğuk Demirci
Pazarlamacı	Ağır Kamyon Şoförü
Beden İşçisi (Temizlik)	Tır/Kamyon Muavini
Mermer İşçisi	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde İnşaat sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 126 farklı meslekte bin 391 kişilik istihdam artışı beklenirken, 23 farklı meslekte de 148 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Tır-Çekici Şoförü	Balık Temizleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı
Madenci (Genel)	Gaz Altı Kaynakçısı	Satış Elemanı (Perakende)
Beden İşçisi (Genel)	Mermer Blok Çıkarma Ve Plaka İmalatçısı	Garson (Servis Elemanı)
İş Makineleri Operatörü	Depo Sorumlusu	Hemodiyaliz Hemşiresi
Satış Elemanı (Perakende)	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	Çiftlik İşçisi (Genel)
Ağır Kamyon Şoförü	Makine Montajcısı	Servis Komisi
Garson (Servis Elemanı)	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	Motosikletli Kurye
Satış Danışmanı	Mobilya Döşeme Ustası	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	Elektrik Teknikeri	Pasta Ustası
Fiber Optik Data Ve Uydu Sistemleri Tesisatçısı	Mekanik Bakım Onarımcısı	Hemşire
Kimya Mühendisi	Kimya Mühendisi	Sekreter
Mekanik Bakım Onarımcısı	Çiftlik İşçisi (Genel)	Aşçı
Elektrik Teknikeri	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	Aşçı Yardımcısı
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Odyometrist

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk beden işçisi (Genel) olmasına rağmen vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Tır-çekici Şoförü ve ihracat yapılan işyerlerinde ise Balık temizleme işçisi mesleği ön plana çıkmıştır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde yine farklılık göstererek beden işçisi (Genel) mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde temizlik görevlisi ve bulaşıkçı mesleklerinde, ihracat yapan işyerlerinde ise paketleme işçisi (El ile), raf üretim işçisi son olarak part-time çalışanı olan işyerlerinde ise sırasıyla; temizlik görevlisi, sıhhi tesisatçı/ ısıtma ve sıhhi tesisatçı meslekleri azalış beklenen mesleklerdir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek	Fikrim Yok %
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	23,2%	0,0%	33,1%	43,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	20,0%	0,0%	32,0%	48,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	20,0%	0,0%	20,0%	60,0%
İmalat	19,1%	3,4%	26,0%	51,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18,5%	3,7%	14,8%	63,0%
Toptan ve perakende ticaret	15,8%	2,2%	33,5%	48,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	14,6%	0,0%	36,8%	48,6%
Eğitim	14,3%	5,7%	17,1%	62,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9,9%	4,2%	28,2%	57,7%
İnşaat	8,5%	2,6%	25,5%	63,3%
Ulaştırma ve depolama	6,4%	6,4%	38,3%	48,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6,1%	2,0%	16,3%	75,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	12,5%	87,5%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%
Genel Toplam	13,4%	2,7%	27,9%	56,1%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Elazığ'daki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Elazığ'daki işyerlerinin yaklaşık yüzde 56''sının geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Elazığ'da işyerlerinin yaklaşık yüzde 28'i istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Elazığ ilinde işyerlerinin 13,4'ü geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,7'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Elazığ'daki ve Türkiye'deki işverenlerin geleceğe bakışı benzerlik göstermektedir.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Elazığ'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 100,0 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü iken en çok azalış Ulaştırma ve Depolama sektöründe yüzde 6,4 oranındadır.

Bunun yanı sıra yüzde 87,5 gibi yüksek bir oranda elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da Elazığ ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı	İstihdam Artışı	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İhracat Yapan İşyeri	26,4%	1,8%	32,1%	39,7%
Vardiya Yapan İşyeri	15,7%	2,6%	33,6%	48,2%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	24,8%	4,0%	27,1%	44,0%
Toplam İşyeri	19,6%	2,7%	32,0%	45,6%

Kaynak: İPA 2015

Elazığ ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında kısmen benzer özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan işyerleri ve vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak fikri olmadığını belirtmişlerdir. Yine aynı şekilde Part-time çalışanı olan işyerleri de ağırlıklı olarak kesin fikri olmadığını beyan etmiştir. Elazığ ilinde ihracat yapan işyerlerinin istihdam artışı konusunda daha pozitif olduğu önceki tablolarda da dile getirilmiştir.

SONUÇ

İşgücü Piyasası Analizi raporunun, Talep Araştırması çerçevesinde en önemli amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Esasında ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir.

Elazığ ili işgücü piyasası araştırması kapsamında toplamda 1.348 işyeri ziyaret edilmiş olup, 1.204 tane işyeri ile yüz yüze görüşülerek 2015 Yılı İPA İşyeri Bilgi Formu uygulanmıştır. Bu araştırma kapsamında işverenlere kişilerin cinsiyet, beceriler, öğrenim durumları gibi talep özellikleri sorulmuş, aranan özelliklerin nicel ve nitel bilgileri araştırılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda işyeri büyüklükleri, işyerlerinin yaşı, sektör özellikleri ile çalışan özellikleri arasında kurulacak bağlantı ile iş arayan-işveren arasında nasıl bir ilişki kurulabileceği noktasında veriler toplanmıştır.

Elazığ ili İşgücü piyasası Analiz raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus İşgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Eğitim, işgücüne katılma oranını ve istihdam edilebilirliği olumlu etkilemektedir. İyi eğitilmiş, yeterli mesleki eğitim almış işgücünün iş arama süresinin daha kısa olacağı ifade edilmektedir. Bu noktada eğitim kurumları, işletmeler ve iş arayanların etkin bir iletişimi ve işbirliği son derece önemlidir. Yıllardır dile getirilen bu gerçeğin işlerliği bir an önce sağlanmalıdır. Bu konuda Kurumumuzun UMEM ve İşbaşı Eğitim Programları öncü niteliğindedir ve tarafların katkısıyla daha da geliştirilmelidir.

Ekonomik büyüme sürecinde, hızlı rekabetin doğurduğu yeni ortamda, piyasaya uygun istihdam politikalarının oluşturulmasında, bireysel gelişme ve vatandaşlık duygularının artırılmasında, eskiden beri önemli bir rol üstlendiği bilinen eğitim, işgücü piyasası için aktif bir politika aracıdır.

Eğitim; işsizlikle mücadelede, istihdamın artırılmasında, genç işgücüne meslek kazandırılmasında, uzun süreli işsizlerin de başka sektörlerde ve başka mesleklerle istihdamını sağlayacak bilgi, beceri ve yeterlilikleri kazandırmasında önemli bir araçtır. Ancak eğitimin yararlı olabilmesi ihtiyaçlara ve beklentilere, yani istihdam edilebilirliğe katkı sağlamasıyla doğrudan alakalıdır.

Aksi halde hem insan kaynakları hem de kamu kaynakları israf edildiği gibi çalışmak isteyenlerin motivasyonunu da azaltmaktadır. Ülkemizin en önemli kaynağı insan kaynağıdır. Herkesin talebi iyi bir eğitim ve iyi bir iş imkânıdır. Sorunları en aza indirilmiş, çalışanın ve çalıştıranın memnun olduğu bir işgücü piyasası ekonomik kalkınmada lokomotif etkisi yapacağı gibi insanları da mutlu edecektir. İstihdam programları, işgücünün eğitim durumuna göre ya da eğitim harcamaları istihdam edilecek işgücünün mesleki yapısına göre yapılırsa nitelikli istihdam gerçekleştirilmiş olacaktır. Bu da işgücü piyasası hakkında sağlam ve güncel bilgilerin derlenmesine bağlıdır.

Bu anlamda Kurumumuzca gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırmaları piyasanın nabzını tutması açısından son derece önemlidir. Araştırma ile mevcut istihdam yapısı hakkında bilgi sahibi olunurken, kısa ve uzun vadede talebi artacak veya azalacak olan meslekler belirlenmektedir. Böylece, işgücü piyasasına girmeye hazırlanan, uzun süreli işsiz olanlara hangi mesleklerde açık iş olduğu yönünde de bilgi sunulmaktadır.

Elinizdeki bu raporun, politika yapıcılara, karar alıcılara ve tüm paydaşlara kaynak olmasını temenni ederiz.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ..... : ..... Telefonu :

E-Posta ..... : ..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

2

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437

KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	15	1.203	28	47	29	2,3%	2,4%
İmalat	327	14.685	481	777	921	3,2%	6,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	5	258	2	33	46	0,8%	17,8%
İnşaat	439	7.066	126	466	566	1,8%	8,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	403	8.100	313	486	466	3,7%	5,7%
Ulaştırma ve Depolama	64	3.397	64	94	39	1,8%	1,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	195	7.524	430	495	201	5,4%	2,7%
Bilgi ve İletişim	4	121	2	12	1	1,6%	0,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	15	218	1	2	21	0,5%	9,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	21	283	29	28	19	9,2%	6,6%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	63	553	38	115	48	6,5%	8,7%
İdari ve Destek Hizmetleri	55	2.063	103	121	228	4,7%	11,0%
Eğitim	89	2.192	26	57	-25	1,2%	-1,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	47	1.740	95	97	137	5,2%	7,9%
Kültür, Sanat ve Spor	6	66			8	0,0%	12,7%
Diğer Hizmetler	76	689	33	33	28	4,6%	4,0%
Genel Toplam	**1.825**	**50.164**	**1.771**	**2.865**	**2.732**	**3,4%**	**5,4%**

EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri ELAZIĞ

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kağıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Elazığ ilinde 38 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 21 tanesi için soru kağıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 21 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Elazığ ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 24 işyerine soru kağıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin 7 tanesi Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

Tablo 1 : İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	7	27	2	29
Bilgi ve iletişim	2	4	4	8
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	0	4	4
Eğitim	2	2	0	2
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	2	0	2
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1	4	2	6
İnşaat	1	3	1	4
Diğer hizmet faaliyetleri	1	3	0	3
İmalat	1	2	0	2
Ulaştırma ve depolama	1	2	0	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	1	0	1
Toplam	21	50	13	63

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 11 sektörde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 63 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yüzde 21'i kadın, yüzde 79'u erkektir. En fazla işyeri ve en fazla çalışan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

21 işyerinde herhangi bir tanesinde açık iş yoktur. 4 meslekte birer tane Temininde Güçlük çekilme durumu söz konusudur.

Temininde güçlük çekilen meslekte temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 67 ile gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamamasından yüzde 50 yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından dolayı eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Elazığ ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra yüzde 32 oranında artacağı beklenmektedir.

Tablo 2 : İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Beden İşçisi (Genel)	10	-	-
Mobilya Montaj İşçisi	2	-	-
Temizlik Görevlisi	2	-	-

Kaynak: İPA 2015